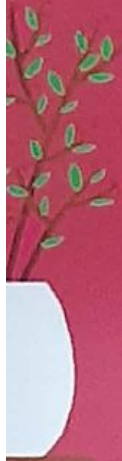

كۆمەلە رازىك بۇ كچىكى وەك تۇ

رېيەرى كچە زىرەكەكان

چۈن لەمالەوہ بەتەنيا بين

دۆتى رەيمەر

وەرگىرانى: سەرورەر عومەر

كۆمەلە رازىك بۇ كچىكى وەك تۇ

پېبەرى كچە زىرەكەكان

چۇن ئە مائەوہ بەتەنيا بىمىنەوہ؟

دۇتى پەيمەر ● وىنەكان لاورن شوپر ● وەرگىرانى سەرور عومەر

خوینەری ئازیز:

ئىستا كە گەورەتر بوويت، رەنگە بکەويتە چەند حالەتیکەوہ
كە ناچار بيت تەنيا بمينيتەوہ. رەنگە بە دريژايى هەفتە لە
دوو خانووی جياوازدا بژيت و ئەم خانووەيان لەوہى خۆتان
بيدەنگتر بيت. دەگریت دەنگى زەنگى مالهەيش تۆ بترسينيت و
بيتتە ھۆى سەرليشيوان لە کارەکانتدا. ئامادەيى تەنيا مانەوہت
لە مالهەوہ ھەيە يان نا، ياخود بير لەم بابەتە دەکەيتەوہ.

ھيچ ھەستیک وەك ھەستى ئاسوودە بوون نييە لە کاتى
تەنياييدا. لەم ساتانەدا سوود لە زانياربيەکانى خۆت وەر
دەگریت و بەکاريان دەھينيت. ھەرچى زياتر بزانيت، ھەم
متمانە بەخۆبوونت زياتر دەبيت ھەم متمانەى دايک و باوکت
بە تۆ زۆرتر دەبيت.

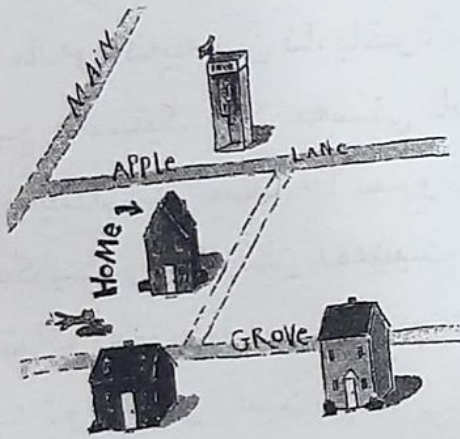
بەھەر حال، ئەم کتیبە رينمايەكى باشە بۆ تۆ. خالەکان،
ئەزمونەکان و پاسپاردە باشەکانى ئەم کتیبە يارمەتيتان
دەدات تا ھەست بە دنيایى بکەن و چيژ لە تەنيايى وەر بگرن.
ئەم کتیبە لەگەل دايک و باوکتدا بخوینەرەوہ تا ھەردوو لاتان
بزائن لە حالەتى چاوەرپواننەکراودا دەبيت چى بکەن.
بە ھاوکاريى يەکتەر بەرنامەيەکتان ھەبيت و جيئە جيئى بکەن.
ئەمە دەبيتە ھۆى ئەوہى لە تەنياييدا وا ھەست بکەن ھەموو
شتیک لە ژير کۆنترۆلى تۆدایە.

ھاوريکانت لە کچە زيرەکەکان

پیرست

٨ ئايا ئامادهن؟ .....
ئەزموون: ئامادهن؟
ياساكانى مالهوه
ياسا زيرينهكان

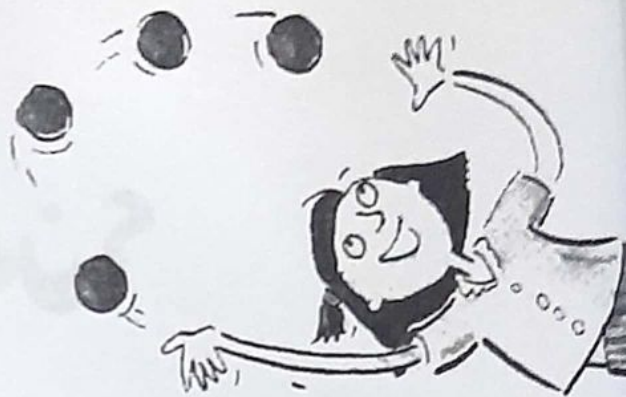
١٩ ئاماده بن .....
كهلوپهلهكانى نيو گيرفان
دراوسىكانى خوتان بناسن
پاراستنى كىلى مالهوه
تىگه يشتن؟

ههچ شوينىك وهك مالى خوتان نايىت

هاتنهوه بو مالهوه ٣١
ههلبژاردن له سهه ئيوهيه
من ناتسرم... دهترسم؟
شهري خوشك و براكان
خهريكه له برسان دهمرم
شيرينى به تام

پووبه پرووبوونه وهی بیتاقه تی... ۴۴
ئه زموونیک له باره ی کاته وه
سه رگه رمیی تاکه که سی
له بهر ده ستدا بن

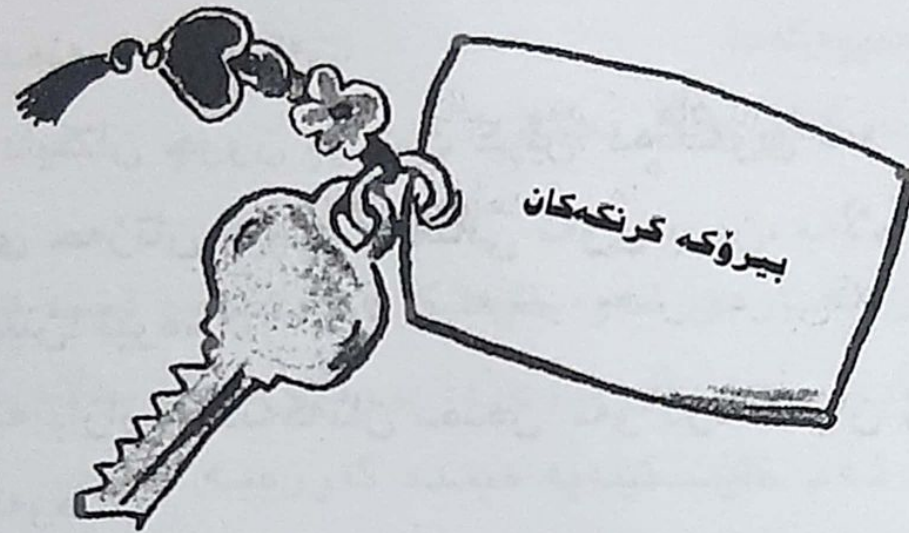
هه موو شتیك له ژیر کونترولی ئیوه دایه ۵۵
حاله ته دژوار و پر گرفته کان
ئیه چی ده که ن؟
ئاخ!

خۆزگه م به خۆتان! ۶۷
سوود له م پیکارانه وه ربگرن تا

ثامادهن؟

له باره‌ی بیرکردنه وه کانتانه وه قسه بکه‌ن

له‌گه‌ل دایک و باوکتان، له دهوری یه‌ک کوبینه‌وه، هه‌ر پرسیاریکتان هه‌یه، له‌وانی بیرسن. تا بزانیته‌وان چاوه‌ریی چیتان لی ده‌که‌ن. هه‌رچی زیاتر بزانی، ئاماده‌تر ده‌بن.

ئامادەن يان نا؟

ئايا له حاله ته قهيراناوييه كاندا ئارام و خوينساردن؟ يان
حاله ته ناخوشه كان له دست و پيتان ده خات؟
چون ده توانن له حاله تيكي پيشبيني نه كراودا هست به
ئاسووده يي و ئارامش بكن؟ وه لامي پرسياره كانى
خواره وه بدهنه وه تا تيبگهن.

۱- له گه ل دايكتان چوون بو شت كرپن. ده تانه وي ئه و
تى شيرته ي حه زتان لييه تى، پيشانى ئه وي بدهن، به لام
دايكتان نابينن! ئيوه...

أ- دريژه به بازار كردنه كه تان ده دهن. ئه و درهنگ يان زوو
ده تاندوزيته وه.

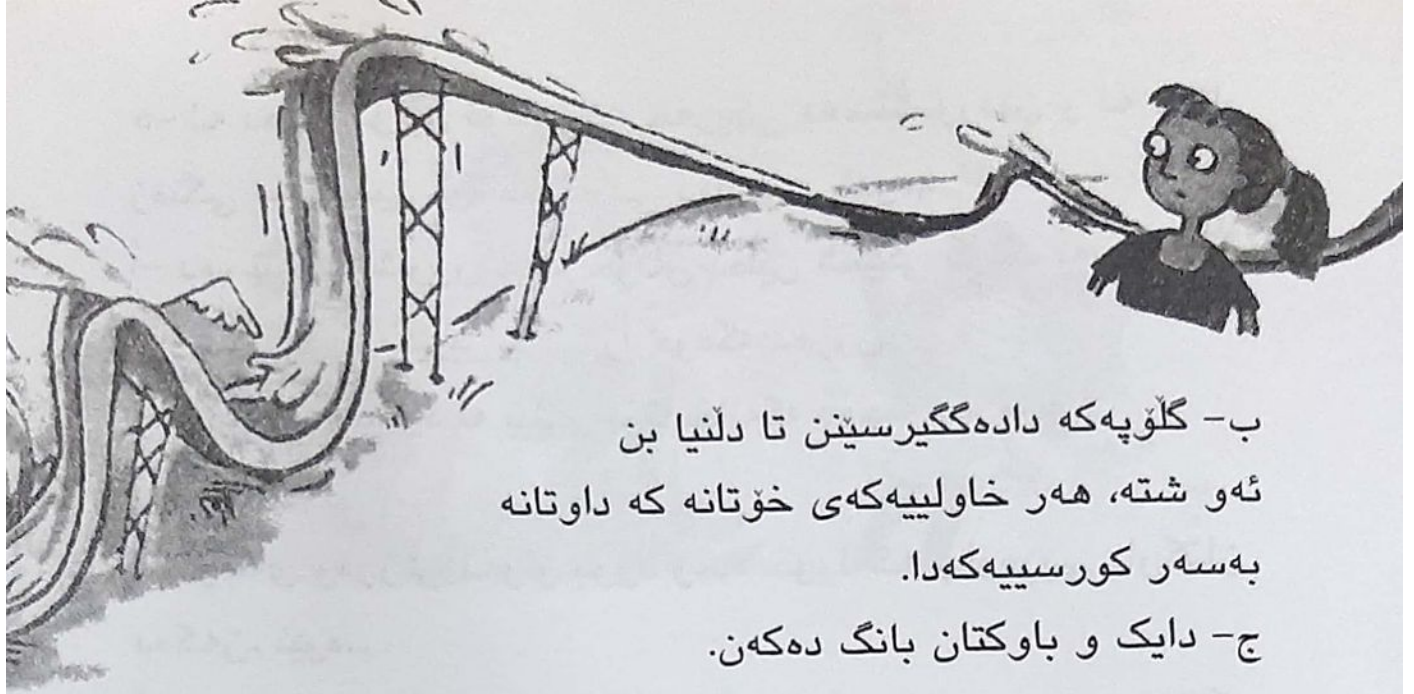
ب- هر له ويذا ده ميننه وه. ئه گه ر ئه وي دوايين شوين بوو بيت كه
دواچار دايكتان تيدا بينيوه، به زوويى بو ئه وي ده گه ريته وه.
ج- به نيو فروشه گه كه دا ده رون و هاوار ده كهن: "دايكة، دايكة، له كوئي؟"

۲- نيوه شه و له خه وه له دستن و سيبه ريك له سه ر ديوار كه
ده بينن. ئيوه...

أ- به خوتان ده لين: "ئمه ته نها خه يالى منه"
و بو نيو جيگه خه وه كه تان
ده گه ريته وه.

ب- گلوپه که داده گگیر سینن تا دنیا بن
ئو و شته، هر خاولییه که ی خوتانه که داوتانه
به سهر کورسییه که دا.

ج- دایک و باوکتان بانگ ده که ن.

۳- هه مووان له باره ی ئو و خلیسکینه ئاوییه وه قسه ده که ن که
له شاری یاری "دونیای ئاوی" دا بوونی هیه؛ به لام که س پی
نه گو تبووی ئه م خلیسکینه یه هینده گوره یه. ئیوه...

أ- هاوار ده که یه: "وهرن با سهر که وین" و بو زووتر گه یشتن
به سهره وه ی خلیسکینه که، پیکه وه پیشبرکی ده که ن.

ب- به هاوړیکه تان ده لاین: "ئه گهر تو سوار بیت، منیش دیم."

ج- به هاوړیکه تان ده لاین: "من هر لیره چاوه ریت ده که م، تو برو."

۴- ئه مړو ده بیت راپوړتی وانه ی زانست که ئاماده تان کردووه،
بیدن به ماموستا؛ به لام له ناکاو بیرتان ده که ویته وه که له
ماله وه بیرت چووه. ئیوه...

أ- ده لاین: "ده ی راستییه که یه بویت، راپوړتیکی باشم ئامادو
نه کردووه."

ب- به ماموستا که تان ده لاین چی رووی داوه
و داوای لی ده که ن یارمه تیتان بدات.

ج- ته له فون بو باوکتان ده که ن و داوای

لی ده که ن بچیت بو ماله وه و

راپوړته که تان بو بهینیت.

۵- له دهستشوری قوتابخانه خهريکي دهستشوردنن و له ناکاو
زهنگي مهترسي قوتابخانه لي دهدریت. ئیوه...
أ- دهستان دهشورن و به خوتان دهلین شتیکی گرنگ نه بووه.
ب- خیرا بو نزیکتین پولی راپهوهکه دهرون.
ج- به شپرزهییهوه له بینای قوتابخانهکه دهچنه دهرهوه.

۶- وانهی وهرزش تهواو بووه و ده خوولهکه چاوهپی باوکتان
دهکن. ئیوه...

أ- بهرهو لای نزیکتین فرۆشگهی شوینهکه دهرون و شهرهتیک
دهکرن تا لانیکه م له کاتی چاوهروانیدا، له تینویتییدا نه خنکین.
ب- هر لهویدا رادهوستن و کتیپیک له جانتاکهتان دهردهینن
و دست دهکن به خویندنهوهی.

ج- نیگه ران دهبن و له بهر خوتانهوه بیر دهکنهوه ئهوان بیران
چوتهوه بین به شوینتانا و داوا له دایکی هاوریکهتان دهکن
بتانگهیه نیته مالهوه.

۷- پوورتان له ئاههنگی له دایکبوونتانا کامیرایهکی فوٹوگرافیتان
به دیاری پی ده به خشیت؛ به لام ئیوه دهتانهوی پیش ئهوهی
وینهی پی بگرن، شیوازی به کارهینانی بزائن. ئیوه...
أ- رینمای کامیراکه دهردهینن تا بزائن چون کار دهکات.
ب- به پهله و خیرا سهیریکی رینماکهی دهکن. ئه گهر
پرسیاریکیشان هه بییت، له دایکتان ده پرسن.
ج- رینماکه دهن به دایکتان. ئه و دهخوینیتهوه و بو تان روون
دهکاتهوه.

وهلامهكان

وهنوشه‌ی بیباک

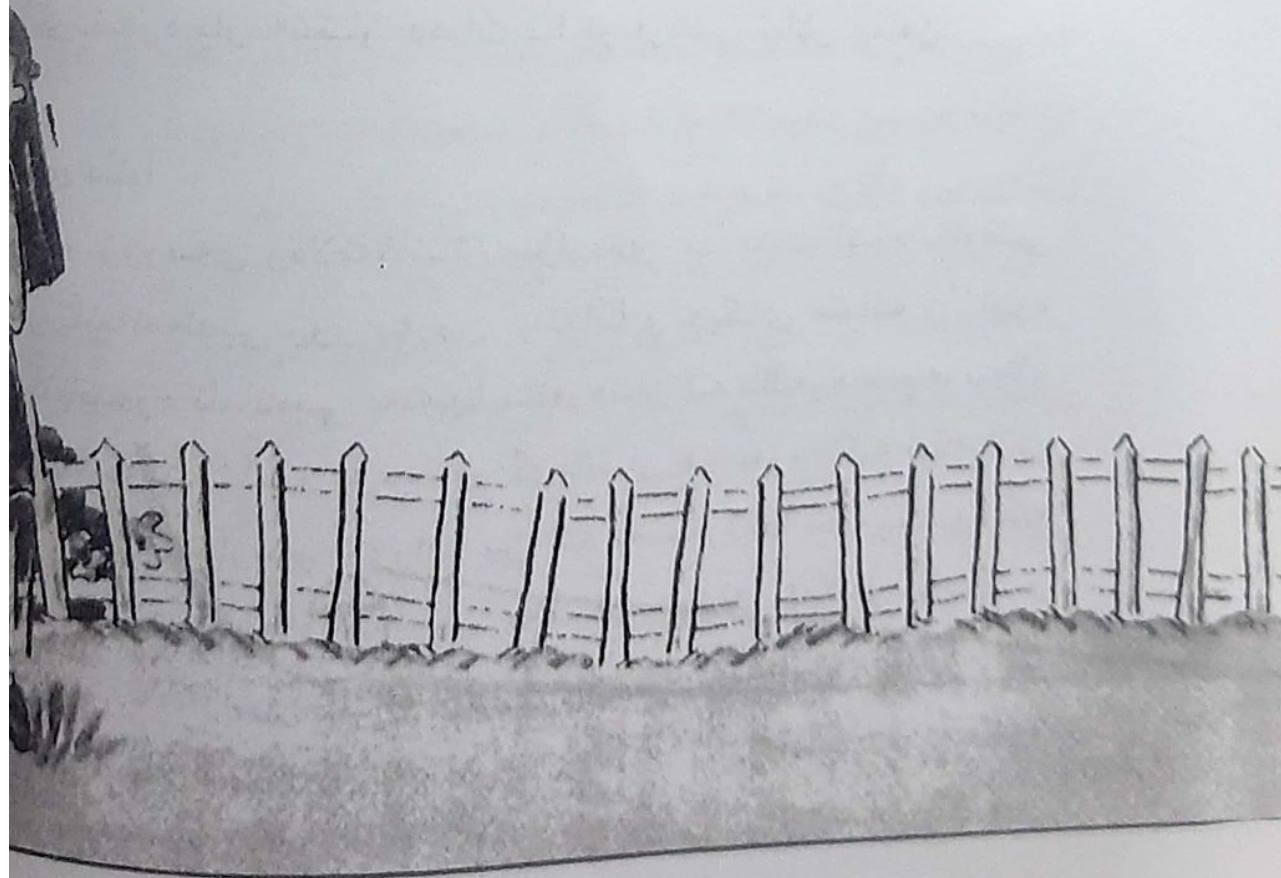
ئه‌گهر زۆرینه‌ی وهلامه‌کانی ئیوه، بژاردە‌ی "أ" بیټ، ئیوه به‌دلنیا‌یی‌ه‌وه ئاماده‌یی به‌ته‌نیا مانه‌وه‌تان هه‌یه له ماله‌وه؛ ئاسووده و ئارامن و دلنیا‌ن که ئاماده‌ی رووبه‌روو بوونه‌وه‌ی هه‌ر حاله‌تی‌کن؛ به‌لام هیندی‌ک جار زوو کاردانه‌وه پیشان دده‌ن، ئارام بن. پیش ئه‌نجامدانی هه‌ر کاری‌ک، که‌می‌ک بیر بکه‌نه‌وه. بیرکردنه‌وه یارمه‌تیتان ده‌دات تا بریاریکی باش بده‌ن.

مینای دلنیا

ئه‌گهر زۆربه‌ی وهلامه‌کانتان بژاردە‌ی "ب" بیټ، ئیوه خاوه‌نی دوو تایبه‌تمه‌ندی زۆر به‌رزن "به‌توانا و جیگه‌ی متمانه‌ن". ئیوه به‌دلنیا‌یی‌ه‌وه ئاماده‌یی به‌ته‌نیا مانه‌وه‌تان له ماله‌وه هه‌یه، به‌لام هیشتا که‌می‌ک له‌م باره‌یه‌وه گومان‌تان هه‌یه. ره‌نگه‌ نیگه‌رانی ئه‌و به‌رپرسیاری‌تییه زۆرانه بن که به‌سه‌رتاندا ده‌دری‌ت. ره‌نگه له ته‌نیا‌یشدا هه‌سه‌له‌تان به‌سه‌ر بچیت. له‌گه‌ل دایک و باوکتان له‌باره‌ی ئه‌و شته‌وه قسه‌ بکه‌ن که ئیوه‌ی نیگه‌ران کردووه. به‌هاوکاری ئه‌وان ده‌توانن به‌ئارامی بگه‌ن.

نیلوفر نیگه ران

ئەگەر زۆربەى وەلامەكانتان بژاردەى "ج" بىت، يان بىرۆكەى
بەتەنيا مانەوەتان لە مالهووە حەز لىيە، بەلام بەئاسانى
دووچارى دلەراوکی و پەريشانى دەبن، يان ھەر بەگشتى
ئەم بابەتەن. بەلام رەنگە دۆخیک بىتە پيشەوہ چارەيەکی
ترتان نەبىت. کاتیک دايک و باوکت بۆ ئەحوالپرسی بۆ مالى
دراوسیکەتان دەروڤن، يان بۆ ئەجامدانى کاریک بۆ شوينیک
رۆشتوون، دەرفەتیکى گونجاوہ تا تەنيا مانەوہ تاقي بکەنەوہ
ئەگەر ھەست دەکەن ھىشتا ئامادەبىتان نييە، بە دايک
باوکتان بلین چ ھەستیکتان ھەيە و بەشوین رینگە چارەيەکی
گونجاوہە بن. راویژکاری قوتابخانەيش دەتوانىت بژاردە تە
بخاتە بەر دەمتان.

ياساكانى مالھوہ

ھەر مالئىك ياساى تايبھتى خوى ھەيھ. لەبارھى ياساكانى مالھوھتان، لەگەل داىك و باوكتان قسە بكەن. بەم شىوھىھ، تىدھگەن كاتئىك بە تەنبا لە مالھوھن، ئەوان چاوھرىى چىتان لئ دەكەن يا ناكەن.

ھاوئاھەنگى

ئىوھ گەيشتوونەتە مالھوھ، دەرگاگە لە پشت سەرتانەوھ دادەخەن، پاشان چى دەكەن؟ بەدلىيايىھوھ، دەبىت لەگەل گەورەكان ھاوئاھەنگىتان ھەبىت و پىيان بلىن گەيشتوونەتە مالھوھ. لە داىك و باوكتان بىرسن بە چ كەسانئىك و چوون چوونى دەبىت ھەوال بەدن كە گەيشتوونەتە مالھوھ.

سلاو؟

كاتئىك تەلەفون جەرھس لئ دەدات، دەبىت چى بكەن؟ ئايا وەلامى دەدەنەوھ؟ يان رىگە دەدەن بچىتھ سەر پەيامگىر؟ ئەگەر وەلامى تەلەفونەكە بەدەنەوھ، چى دەلئىن؟ ئايا بو پەيوەندى كردن بە ھاورىكانتەنەوھ كاتى سنووردارتان ھەيھ؟

زینگ-زینگ

باشترین یاسای مالہوہ ئه‌وہیہ که گرنگی به جه‌ره‌سی دەرگاکه نه‌دهن. کاتیگ به‌ته‌نیان، ئه‌گەر پی‌رس‌تیگی کورتان هه‌یه بو ئه‌و که‌سانه‌ی ده‌بیت دەرگایان بو بکه‌یته‌وه، پیش کردنه‌وه‌ی دەرگاکه، ده‌بیت بزنان کئ له پشت دەرگاکه‌وه‌یه.

په‌یوه‌ندی ئینته‌رنیتی

ئایا ریگه‌ی ئه‌وه‌تان هه‌یه له ریگه‌ی ئینته‌رنیته‌وه له‌گه‌ل هاوریکانتان له په‌یوه‌ندیدا بن؟ یان سه‌ردانی سایته جیاوازه‌کان بکه‌ن؟ بچه‌ نیو ژووره‌کانی گفتوگووه؟ له ئینته‌رنیته‌یدا بگه‌رین؟ هه‌ول بدهن بزنان دایک و باوکتان چ هه‌ستیکیان سه‌باره‌ت به کارکردنی ئیوه به ئینته‌رنیت هه‌یه.

قه‌له‌مره‌وی مال‌ه‌وه

بو هیندیگ له کچان "مال‌ه‌وه" واتا "له مال‌ه‌وه بوون". بو هیندیگی تر واتا "له حه‌وشه‌ی مال‌ه‌که‌دا بوون". یان "له مالی دراوسی بوون". له دایک و باوکتان پرسن مه‌به‌ستی ئه‌وان له مال‌ه‌وه چیه‌؟

کاتی خواردن

ئایا کاتیگ له مال‌ه‌وه ته‌نیان، ریگه‌ی ئه‌وه‌تان پی دراوه خواردن دروست بکه‌ن؟ ئایا ده‌توانن به ته‌نیا دروستی بکه‌ن؟ ئایا خواردن هه‌یه بی بوونی سنوورداریتی، بتوانن دروستی بکه‌ن؟

به‌رنامه‌ریژی

ئه‌نجامدانی ئه‌رکه‌کان... یان یاری کردن به پشیله؟ یاریکردن به توپ له ژووره‌وه... یان خاوینکردنه‌وه‌ی ژوور؟ ده‌کریت رای ئیوه له‌گه‌ل دایک و باوکتان جیاواز بیت. له‌باره‌یه‌وه قسه بکه‌ن و به‌رنامه‌ریژییه‌کی گونجاوتان هه‌بیت.

ياسا زيرينه كان

ئەگرچى ھەر خيزانىك ياساى تايبەت بەخۆى ھەيە، بەلام كۆمەلىك ياساى بنەرەتیش ھەن كە ھەمووان بەكارىيان دەھيئەن. لەم ياسا زيرينهانى خوارەوہ سوود وەر بگرن، ئەوسا ھەست دەكەن ھەموو شتىك لەژير كرترولى ئيوەدايە؛ تەنانەت خويشتان.

ھەميشە دەرگاگە قوفل بگەن

ھاوناھەنگى

ليگەرین دايك و باوكتان ھەميشە بزانتن كە ئيوە لە كوین. ئەوان لە بەرنامەكانى پۆژانەى خوتان ئاگادار بگەنەوہ تا ئەگەر پۆژىك بەرنامەكەتان گۆرا، ئەوان سەرگەردان نەبن. ھەميشە پيش ئەوہى بەرنامەكەتان بگۆرن، راويژ بەوان بگەن...

باوەر بگەن يان نا، بەجيهشتى كليل بەسەر دەرگاوہ، ئاساييترين رووداويكە كە روو دەدات. ئەم ھەلەيە بە گۆرینی بە خوويەكى باش واز لى بهيئەن. ھەر ھيئەدى چوونە مألەوہ، كليلەكە لە شويئى تايبەتى خويدا دابنيئەن؛ وەك جيگەى كليل يان دەفرى تايبەت بە دەستە كليلەكان. يەكەم كاريك كە دوای داخستن و قوفلكردنى دەرگاگە دەيئت بيگەن، ھەر ئەمەيە.

ھەرگيز بە كەس مەلئەن كە تەنيان

من بەلئەن دەدەم...

من بەلئەنم داوہ...

بى ئەوہى ريگە بە كەس بەدەن بزانتيت كە ئيوە تەنيان ھەر دەتوانن بەويل بن. ئەگەر كەسيك پەيوەندى كرد و گوتى كارى بە دايك و باوكتان ھەيە، بلئەن: "دايكم ئيستا سەرقالە، ئەگەر پەياميكتان ھەيە، بيلئەن تا پيى بگەيەنم." ئەگەر لايەنى بەرانبەر داکوكى كرد تا لەگەل دايكتان قسە بگات، وەلامى پرسيارەكانى مەدەنەوہ و تەنھا بلئەن: "من بە دايكم دەلئەم كە تەلەفونت كردووە." و تەلەفونەكە داخەنەوہ.

متمانە بە ھەستی غەریزتان
بکەن.

ئەگەر ھەست بە نا ئارامی دەکەن، گرنگی پی بدن. ھەستی
غەریزی یارمەتیتان دەدات تا لە ھۆشدارییەکان تییگەن. ئەگەر
شتیک دروست نایەتە بەر چاوتان - لە پەیوەندیی لەگەل
دراوسییەکدا، غەوارە یان ھەر شتیکی تر - پەیوەندی بە دایک
و باوکتانەو بەکەن. گرنگی دان
بەم ھەستە پیکەنیاو بیانە، ھەرگیز
کاریکی گەمزانە نییە.

ھەرگیز پیکە بە کەس
مەدەن بیستە مالمووە

باشترین کاریک کە لەم بارودۆخەدا دەتوانن بیکەن، قوفلکردنی
دەرگاکیە و ئەوھەی کە ھەرگیز مەھیلن کەس بیستە مالمووە.
ئەگەر گرنگی نەدان بە جەرھەسی دەرگاکیە لە دنیاییدا
دەتانیھیلیتەو، ھیچ کاریکی بی چا و پوووانە و ناشیرین نییە.
لەگەل دایک و باوکتان لەبارە یاسا
تایبەتەکانی مالمووە قسە بەکەن.

بەرنامەییەکی پشتیوانیتان

ھەبیت

گرنگ نییە ئامادە بن یان نا. پوودا
پوو دەدات؛ پووداوەکە ھەرچیەک بیت،
لەوانەییە کلیلەکەتان ون بەکەن، یان
پاسەکەتان بەجیتان بەھیلیت و لەبیرتان
بجیت ئەرکەکانتان بەرن بو قوتابخانە. بە
ھەر حال، کاتیک کارەکان ھەلە دەر دەچن،
دەبیت بەرنامەییەکی جیگرەو یان پشتیوانتان
ھەبیت. لەگەل دایک و باوکتان لەبارە ی ئەو
کارەووە کە دەتانەوی ئەنجامی بدن، قسە
بکەن و لییان بپرسن کاتیک کارەکەتان
بەپییی بەرنامە نەچوو پێشەو، کئ دیت
بو یارمەتیتان.

ثاماده بن

شوینی هر شتیك بزانی

ئه گهر هر کاتیك پیویستتان به شتیك بوو، شوینه که ی بزانی
- چ دهسته کلیله که تان بیت یان موبایله که تان - له دنیاییدان و
هه موو شتیك له کۆنترۆلی ئیوه دایه.

که لوپه له کانی نیو گیرفان

به رله وهی ماله وه جیبهیلایت، دلنیا بن نهو شتانهی بو پاراستنی
دلنیا ییتان پیویستتان پییانه، ههلتان گرتوون. که لوپه لی پیویستی
خوتان هه لگرن و بیخه نه یه کیک له گیرفانه کانی کوله پشتی که تانه وه
یان گیرفانی یه کیک له جلوبه رگه کانتانه وه.

خواردن یان چهره زات بو کاتی پیویست

ناتوانن بزائن ریک چ کاتیک برسیتان ده بیئت. بیسکوییتیکی زیاده ده توانیئت
له زوری برسیتی نیوه تا گیشتن به ماله وه که م بکاته وه.

ژماره ته له فونه پیویسته کان

ژماره ی شوینی کاری دایک و باوکتان یان ژماره ی
موبایل کانیا و ژماره پیویسته کانی تر له ته نیشیت
کارته کانی تره وه بخه نه گیرفانی کوله پشتییه که تانه وه.

کللی دهرگای ماله وه.

کللی دهرگای ماله وه به قایش یان زنجیری
کوله پشتییه که تانه وه هه لمه واسن. شار دنه وه ی
یارمه تی دلنیا ییتان ده دات.

موبایل یان کارت ی ته له فون

موبایل یان کارت یکی ته له فونتان پی بیئت تا له
کاتی پیویستدا، بتوانن له گه ل په یوه ندی به
دایک و باوکتانه وه بکه ن.

دراوسیکانی خۆتان بناسن

ئەگەر لەگەڵ دراوسیکان خزم و ناسیاو بن، بەختە وەرن. لە باره‌ی ئەم پرسیارانه‌وه بێر بکەنه‌وه: ئایا شوینیکی دلتیا پێ ده‌زانن که بتوانن بۆی بپوون؟ شوینه نادلتیاکان چی؟ له‌ خواره‌وه ئاماژه به‌و خالانه‌وه کراوه و جاری داهاتوو که بۆ پیاسه‌کردن ده‌چ ده‌ره‌وه، سه‌رنجیان لی بده‌ن:

شوینه گشتیه‌کان

کاتیگ تووشی کیشه‌ ده‌بن، شوینه بازرگانیه‌ بچووکه‌کان یان ناوه‌نده‌ کومه‌لایه‌تیه‌کان که له‌ نزیکي ئیوه‌وه‌ن، جیگه‌یه‌کی باشن؛ به‌ تایبه‌تی ئەگەر مندالانیش له‌ویدا ببینن.

پیتزا

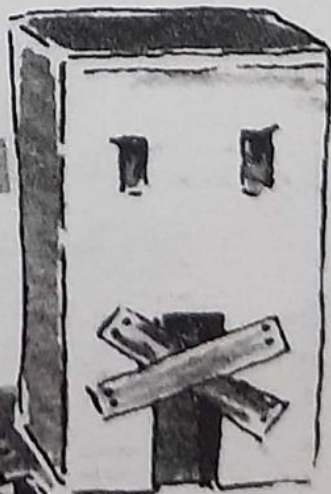
شوینه پروخواه‌کان

له‌و شوینانه‌ی هه‌ستی ترس و تۆقینتان تیدا دروست ده‌کەن، وه‌ک کۆلان و بینا چۆله‌کان دوور بکەونه‌وه، ئەگەر له‌ شوقه‌دا ده‌ژین، ره‌نگه‌ ئاسانسۆر یان ته‌نانه‌ت

ناوی شه‌قامه‌کان

ناوی نزیکترین شه‌قام له‌ شوینی نیشته‌جیووتنه‌وه‌ بزائن. ئەگەر ته‌له‌فونیکي پیوستان هه‌بیته‌، ئەو که‌سه‌ی ته‌له‌فونی بۆ ده‌کەن، هه‌تمه‌ن ناوی ئەو شه‌قامه‌تان لی ده‌پرسیته‌.

پلیکانه
کانیش

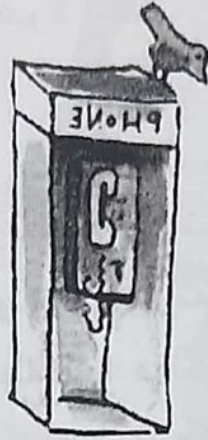

هه‌ستیکی ناخۆشتان بۆ دروست بکەن. راوه‌ستن تا له‌گەڵ که‌سیکدا که متمانه‌تان پێی هه‌یه‌، سوود له‌م شوینانه‌ وه‌ربگرن.

تهله فۆنی کارتی

ئهگەر له پشت دەرگاوه مانهوه، ئهوهی
که بزانی له کوی دهتوانن تلهفۆن بۆ
کهسیک بکهن، ههنگاوێک ئیوه له داوی
یارمهتی نزیک دهکاتهوه.

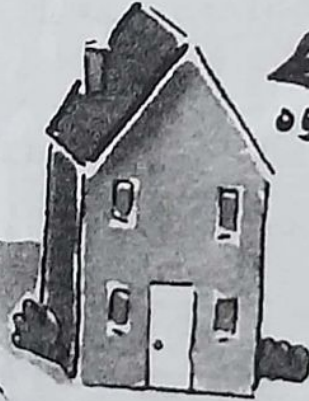

شهقامی سهر فۆنی

دراوسی

جیگهی متمانه و نزیک ۱

ئایا دراوسییهکی جیگهی
متمانهتان ههیه؟ ئهگەر ههتانه،
داوا له دایکتان بکهن کلیلیکی
زیادهی مالهوهتان بدا بهو.

مالهوه

دراوسی

جیگهی متمانه و نزیک ۲

ههیشه کهسیکی جیگرهوه بۆ
داوی یارمهتی له بهرچاو بگرن.
ئاگادار بن پهنگه ئهوه کهسهی
ههیشه یارمهتیتان دهدات،
له مال نهییت.

پاراستنی کلیلی مالہوہ

پیتان وایہ بی کلیلی مالہوہ لہ کوئی دہتوانن بمیننہوہ؟ ئاشکرایہ،
لہ پشت دەرگاوه. به باشی پاریزگاری لہ کلیلی مالہوہتان بکهن
تا ئه ویش پاریزگاری لہ ئیوه بکات.

دہبیت

کلیله که تان دوور لہ چاوی ئه وانی تر هه لگرن. ئه گهر کلیله که
دەکن ملتان، بیخه نه نیو تی شیرته که تانه وه. ئه گهر ده تانه وی
کلیله که له گه ل دهسته کلیله کانداهه لگرن، بیانکه به یه که وه و
له گیرفانی زنجیرداری کۆله پشتییه که تاندا هه لیگرن. کاتیک له
دەرگای مالہوہ نزدیک دهنه وه، دهری بهینن و ئاماده ی بکهن.
ئاگادار بن کاتیک ده چنه مالہوہ، کلیله که به دەرگا که وه
جینه هیلن؛ پاشان دەرگا که دابخهن.

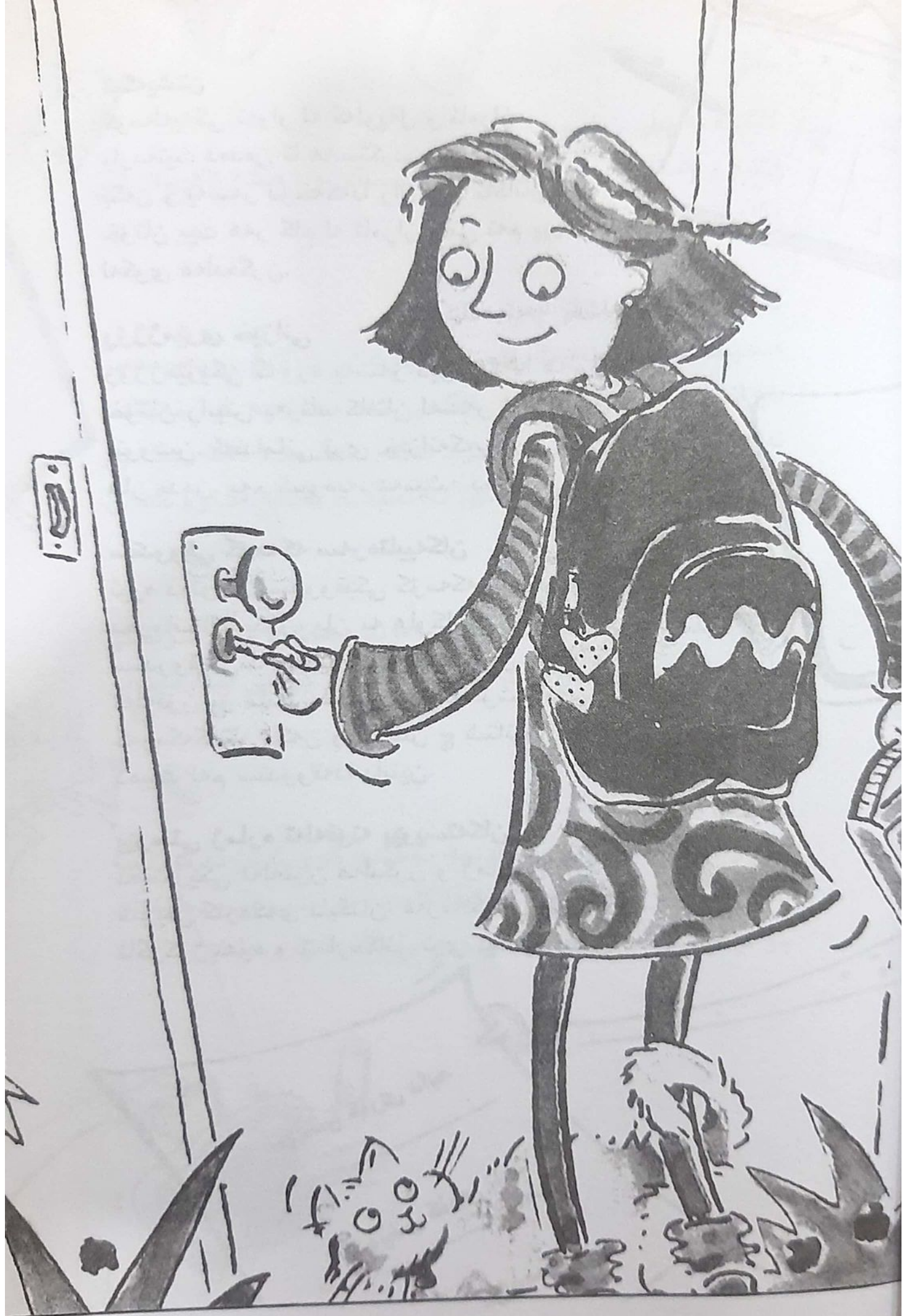
دلیا بن که دراوسی جیگهی متمانه که تان کلیلیکی زیاده ی مالی
ئیوه ی لایه. گرنگ نییه ئیوه چه ندیک وردبینن؛ دهریت رۆژیک
کلیله که تان بیر بجیت یان ونی بکهن. ئه گهر شتیکی وا پرووی
دا، راسته وخۆ برۆن بو لای دراوسی که تان. پاشان ته له فۆن بو
دایک و باوکتان بکهن ئه وان ئاگادار بکهنه وه.

نابیت

کلیله که تان له دهره وه ی مالہوہ مه شارنه وه. له بهر ئه وه ی
دزه کان شوینه شاراوه کان به باشی دهرانن.
کلیله که تان به هیچ که سیک مه دهن. ته نانه ت به هاوړیکانیشتان.
هیچ کات ناو و ناو نیشانی خۆتان له سه ر کلیله که مه نووسن.
ئهمه وه ک ئه وه وایه بیگانه کان بو مالہوہ بانگه یشت بکهن.

تینگه یشتن

کومه له یه کی ته و او له که لویپهل و ئامراز یارمه تیت ددهن تا هه سترکردن به دانیایی بکه ن و به سهر دۆخه که دا زال بین. ئاگاتان له خۆتان بیت ههر کام له ئامرازه کانی ئەم پیرسته له کوی هه لده گرن.

پوژژمیری خیزانی

پوژژمیریکی گه و ره به سهر دیواره که دا هه لواسن. خۆتان رابینن به رنامه گانتان له سهر ئەم پوژژمیره بنووسن. ئەندامانی تری خیزانه که یش بو ئەم کاره هان بدن. به م شیوه یه، هه میسه ده زانیت ئەوان له کوی.

سندووقی کومه که سهره تاییه کان

ئیه ده توانن سندووقیکی کومه که سهره تاییه کان له درمانخانه بکرن، یان به هاوکاری دایک و باوکتان سندووقیکی له م جوړه دروست بکه ن. ده توانن ته له فون بو مانگی سوور یان نه خوشخانه ی گه ره که که تان بکه ن و بپرسن چ شتانیک ده بیت له م سندووقه دا دابنن.

پیرستی ژماره ته له فونه پیرسته کان

ده فته ریکی ته له فون هه لبگرن و ژماره ی شوینی کاره که ی دایکتان، فه رمانگه ی پولیس، ئاگرکوژینه وه و ژماره کانی تری تیدا بنووسن.

شوینی کاری دایه

شوینی کاری بابیه

دراوسیکان

لايٽيڪ به پيلي زياده وه

مؤم و شقارته به كار مهينن. ترسناكن و رهنگه ناگريان لي بكه ويته وه.

تابلويهك بو يادداشتي په يامه كان

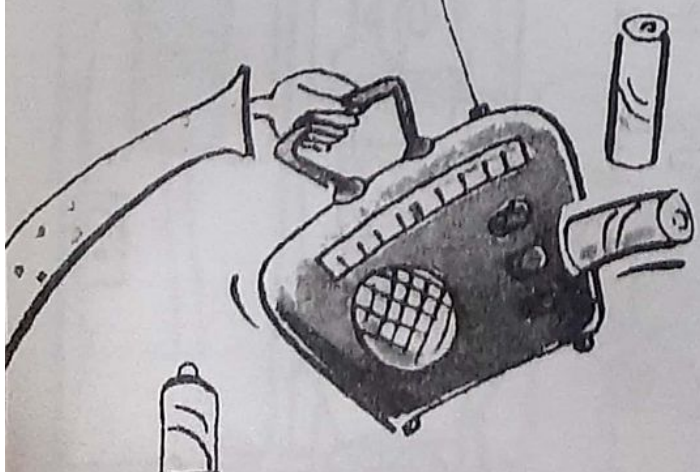
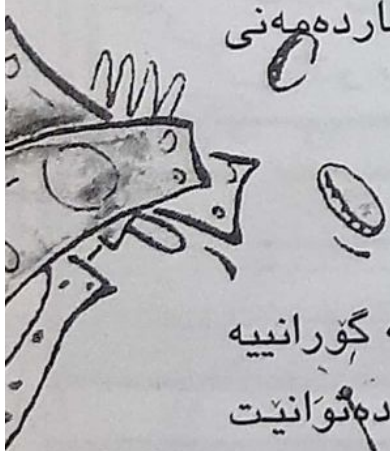
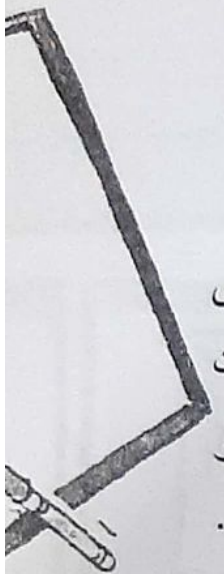
هينديك جار ته خته ره شيك يان تابلويهكي ئاگاداري، په يوه نديي خيزاني توندوتول دهكات. ئه گهر ئه م ته خته يه له ته نيشته ته له فونه كه وه دابنريته، باشتره. ئه گهر نه شبيته، دهفته ريك بو نووسيني په يامه ته له فونيه كان له ته نيشته ته له فونه كه وه دابنرين.

پاشه كه وت بو كاتي ناچاري

هه ول بدن هه ميشه كه ميك پاشه كه وتتان هه بيت و له شوينيني دنيا داينين. بيرتان بيت ئه م پاره يه بو كريني سارده مهني به كار مهينن.

راډيوي بي سيم

ئه م راډيويه بو حاله تي ناچار يه، نهك بو گوي گرتن له گوران يه دلخوازه كه تان. ئه گهر له زرياندا كاره با بيريته، راډيو ده توانيته بو تيگه يشتن له دوخي كه ش و هه وا يارمه تيتان بدات.

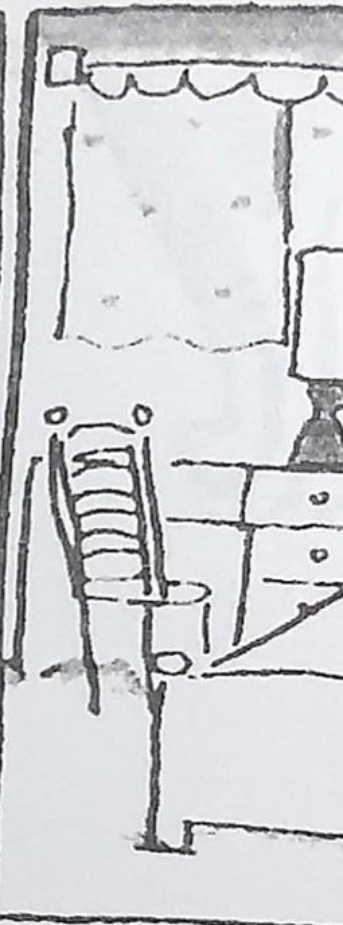
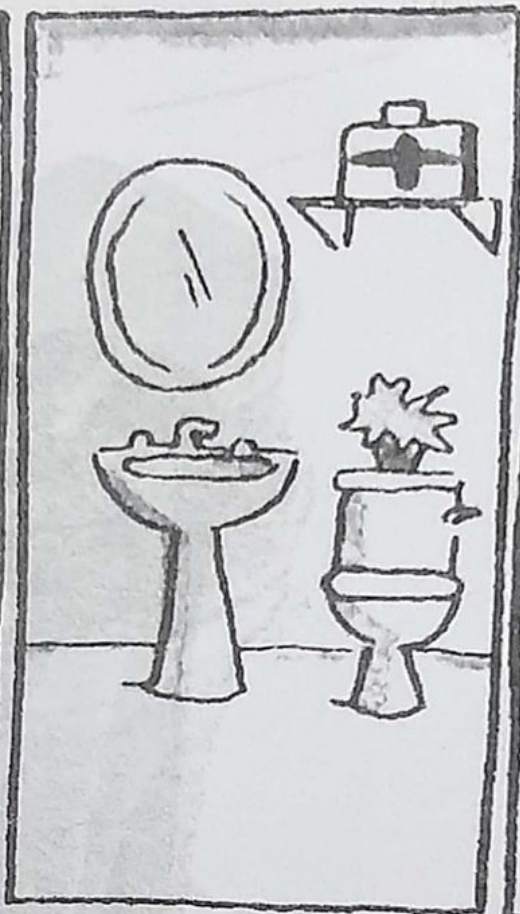
هېچ شوپنېک نابېت به مالی خوتان

حه ز دهکهن کاتیک له مالوه به تهنيان، ههست به ئاسوودهی و ئارامی بکهن. کاتیک بزائن مالوه چه نديک دلنیايه بو ئیوه، ههست به ئارامی و ئاسوودهی دهکهن. بزائن چه نديک له خالانهی خوارهوه له مالی ئیوهدا دهست دهکهویت:

- * دهرگای چند قوفلی * قوفلی تاييه تی دهرگا
- * بوتلی ئاگرکوژينه رهوه له هر نهومیکدا دانهیهک
- * گلۆپهکانی دهرهوهی مالوه * شوین چاوی دهرگای هاتنه ژوورهوه
- * پیړستی تهلهفونه پیویستهکان * په نجرههی داخراو و قوفلکراو
- * سندووقی کومهکه سهرتاييهکان له رهفهی گهرماودا
- * لایت له کهوانتهری چیشخانهدا و له هر نهومیکي مالکهکدا

هموو ئهم بابتهانهی سه رهوه له مالی ئیوهدا بوونیان ههیه؟
ئه گهر بوونیان نییه، له گهل دایک و باوکتان قسه بکهن. ههرچی زیاتر بهم ئامرازانه ته یار بن، ئامادییهکی زیاتر پهیدا دهکهن.

گەرانهوه بۆ مائهوه

کاتیك دهچنه مالوره، کاری زورتان بو نهجامان مهیه، به هایلزار دنی بزاردهی دروست.

ریگی خوتان لم توتیله بیچاره بیچاره بیوزنه وه.

کیشهی کلیل: نه گهر کلیله که تان هه مو روزیک له جیگهی خویدا دانه نین، سه ره نه انجام وئی دهگهن، بو دهراگی هاتنه ژورده وه بگه ریته وه.

من کلیله که م له شو بیکی نامینیم، له ژورده که مالا له شو بیی خوی له شو بیی کلیله کن.

خانی دهستیگ.

چا که ته که م هه لاهه اسم، له گه موری خوری بگه کانما، له سه ره زوری نامینیم.

پرژو بیلووی کاریکی ناسانه، چو به ره که کاتان له سه ره زوری دانین، نه گهر شتیگ له جیگهی خویدا دانه نین، به میرای نه وهی که پاشان ریگی بیکی بکن، هیچ کات هم کاره ناکهن، که وانا بو دهراگی ژورده وه بگه ریته وه.

من پیوه هندی به که سیکه وه دهگه م، بو هاره نامه یکی له گه ل دانگم، بو قسه کردن له گه ل په کیگ له هارو پیکانم.

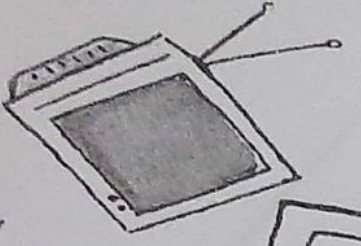
کیشهی قسه کردن به تله فون: گفتوگویی دور دردی تله فونی، سه ره گه سینه کی سه ره نخر اگیشه، به لام هیل تله فون سه ره قال کات. کاتیگ له مالوه به تله فون، بیلی تله فون سه ره قال مه کن، بو دهراگی هاتنه ژورده وه بگه ریته وه.

نه و خوراندانی ده پاشانی شیر و کیکی ساری و چیس.

ناگاداری بو خوارنده بیسه و دهگان، خوارنده ناتنه دروسته کان یکسه ره وزه تان بی ده به خشن، به لام هم وزه به بو هاره به کی دور دردی نامینیمه وه، له حیاتی نه وانه، خوارندی به میزگر و دروست هایلترین، بو دهراگی هاتنه ژورده وه بگه ریته وه.

له ده سچوونی کاتا: کاتیگ بو سه ره کرنی تله فون نامینیم، به ناسانی کاتی خوتان به فیرو ده من و کات له ده ست ده من، هه رچی زوتر نه ره که کاتان نه انجام بدن، باشته، بو دهراگی هاتنه ژورده وه بگه ریته وه.

من نامینیم و نه که کانم، نه انجام دهدهم، پاشان سه ره یی تله فون.

من ناترسم... من دهرترسم؟

هه موو مروؤفه كان هينديك كات دهرترسن. ئه وه جهستهي ئيوهيه كه دهبيت ئاگاي له هوشدارييه كان بيت و خوي بو كاردانه وه ئاماده بكات. له گهل دايك و باوكتان يان گهوره تريك، له باره ي ههسته كانتانه وه قسه بكه ن. ئه وان ده توانن له كوئنتروولي ترسه كانتاندا يارمه تيتان بده ن.

دايكم له كوئيه؟

دايكتان ئاساي سه عات 5:30 خووله ك ده گاته ماله وه، به لام ئيستا سه عات 6 و 5 و ئه و هيشتا نه هاتوته وه. ئيوه ده زانن كه ئه و به ئه گهري زور هيشتا له شويني كاره كه يه تي، به لام ئه مه يارمه تيي نيگه رانيي ئيوه نادات.

به رنامه يه كي كاتي بو دايكتان ئاماده بكه ن تا به م شيوه يه بزائن ئه و چ كاتي ك درهنگ ديته وه. له سه ر وشه ي "درهنگ كه وتن" پيكه وه ري ك بكه ون؛ پينج خووله ك، پازده خووله ك يان نيو سه عات؟ ده بيت بزائن كاتي ك دايكتان درهنگ ده كه وي ت، يان له بهر ده ستدا نييه، ته له فون بو كي بكه ن.

ئه وه چي دهنگي ك بوو؟

سه رقالي ئه نجامداني ئه ركه كانتانن كه له ناكاو له سه ر پليكانه كان دهنگي ك ده بيستن. ليداني دلتان زياد دهكات. ئايا كه سيك له وييه؟ يان ته نها خه يالاته؟ ئه وه دهنگانه ي ده بنه هوي شپرزهي يان توورهي ئيوه، بناسنه وه. له گهل گهوره تريك به ره و ئه وه دهنگه برؤن. پيرستي ك له وه دهنگانه ئاماده بكه ن و داوا له گهوره تريك بكه ن هه ر كام له وانه بو ئيوه روون بكاته وه رهنگه دهنگي لقي درهختي ك بيت كه بهر په نجه ره ده كه وي ت، يان دهنگي هه واكيش بيت. ئه گه ر هيشتا ئه وه دهنگانه ئازارتان ده دات، راديؤ يان ته له فزيون هه ل بكه ن تا خه يالتان له سه ري بچي ت و ئيتر نه بيستن.

ئىزە زۆر تاريك!

رقتان لە مانگى ئۆكتۆبەر دەبىتەو، چونكە لەم مانگە بەدواو
رۆژەكان كورتتر دەبنەو، مالهو زووتر تاريك دەبىت و ماله
چۆلەكە، دەتانتىرسىنىت.

لە بارەى ھەستەكانتانهو لەگەل دايك و باوكتان قسە بكەن
ئەوان دەتوانن گلۆپى ئۆتوماتىكى لە مالهو دابىن
تا كاتىك ئيوە لە قوتابخانە دەگەرینەو،
دابگىرسىن.

ھەرودھا دەتوانن بە يەكئىك لە دراوسىنكان
بلىن كاتىك ھەوا تاريك بوو، گلۆپەكانى دەرەوہى
مالەكە دابگىرسىن. دواى ئەوہى دەرگاكتان لە
دواى خۆتانەو داخست، ئەگەر دەتانەوئ ھەست
بە ئاسوودەيى بكەن، ھەموو گلۆپەكانى مالهو
دابگىرسىن و پەردەكان دابدەنەو.

ئەگەر ژوورېك له ماله كه تاندا ههيه كه ههست دهكهن تاريكه،
گلوپېكي زياده يان سفرى تيدا دابنن.

شهرى خوشك و براكان

هينديك كات خوشك و براكانتان، باشترين هاورېكانتان،
باشترين هاورېكانتان، به لام هينديك جاريش ههز دهكهن ته نيا
بن. ئەم كار هه مېشه ئاسان نيه، به لام كليلى په يوه ندييه كي
باش، دروست كردنى په يوه ندييه. له گه ل خوشك و براكانتان قسه
بكه ن. دايك و باوكيشتان ده توانن يارمه تيتان بده ن.

کئی بهر پرسه؟
کاتیک له مالوه ته نیا، دایکتان بهر پرسیاړتی خوشکه
بچوکه که تان به ئیوه ده سپیریت؛ به لام خوشکه بچوکه که تان
گرنگی به هیچ کام له قسه کانی ئیوه نادات. هر کات پیی ده لین
کاریک نه نجام بدات، نهو ده لیت: «تو ناتوانی ناچارم بکه یت!
مه گهر تو دایکمیت؟»

دایکتان ده بیت هم بابه ته بو خوشکه که تان روون بکاته وه و
ئاراسته ی بکات کاتیک له وی نییه، تو بهر پرسی نه ویت. له گهل
دایک و خوشکه که تان دابنیشن و سه بارهت بهو شتانه ی ئیوه لیی
بهر پرسن، قسه بکه ن. نه گهر پیتان وایه دایکتان چاوه روانی زوری له
ئیوه هه یه، پیی بلین. نه گهر خوشکه که تان پیی وایه تو ده سه لاتیکی
زورت هه یه، ده بیت دایکتان ئاگادار بکه نه وه. به هاوکاری یه کتر،
هاو سه نگیه ک به دی بهینن که بو هه ردو وکتان گونجاوه.

له مالوه بمیننه وه

ئیوه و براکه تان موله تی نه وه تان هه یه برؤن بو پارک، بهو مه رجه ی
به ته نیا نه روون و پیکه وه بن. براکه تان جگه له یاری کومپیوته ری،
کاریکی تر نه نجام نادات. ئیوه پیتان وایه نه وه دادپه روه رانه نییه
که به هو ی براکه تانه وه، ناچار بن له مالوه بمیننه وه.
هه ول بدن له گهلیدا مامه له بکه ن. نه گهر ئیوه یه کیک له
کاره کان له نه ستو بگرن، یاخود به دلوقانییه وه له گهلیدا قسه
بکه ن، رهنگه نهو له گهل نیو سه عات چوونه ده ره وه هاوړا
بیت. رهنگیشه زور خوش بیت به لایه وه و بیه ویت ماوه یه کی
زیاتر له ده ره وه بمیننه وه. نه گهر نهو هیشتا له گهل چوونه
ده ره وده هاوړا نییه، بابه ته که له گهل دایک و باوکتان باس
بکه ن. به یارمه تی یه ک ده توانن بژارده ی زیاتر بو چاره سه ری
کیشه که تان بدوزنه وه. رهنگه دایک و باوکتان به براکه تان بلین
ده بیت کاتیکی زیاتر له ده ره وه ی مالوه بمیننه وه؛ یاخود ریگه
به تو بدن له گهل یه کیک له هاوړیکانتان برؤن بو پارک.

کیشهی قسه گیرانهوه

براکه‌تان تووریه. هه‌ر کات کاریک که ئه‌و ده‌یه‌وئیت ئه‌نجام ناده‌ن، لیتان ده‌دات. ئه‌گه‌ر هه‌ره‌شه‌ی لی بکه‌ن بۆ دایک و باوکتانی ده‌گیرنه‌وه، ئه‌و به‌ دووزمان یان منداڵ ناوتان ده‌بات. ئیوه‌ ناتانه‌وئ دووزمان بن، به‌لام هیندیک کات ئیتر ناتوان ئارام بگرن و ره‌فتاری براکه‌تان زیانتان پی ده‌گه‌یه‌نیت. یاسایه‌کی گشتی بوونی هه‌یه: ئه‌گه‌ر که‌سیک -گرنگ نییه‌ چ که‌سیک- زیانی پی گه‌یاندن، ده‌بییت به‌ دایک و باوکتان بلین. ئه‌م کاره، دووزمانی نییه. به‌م کاره‌ خو‌تان له‌ مه‌ترسی ده‌پاریزن. ئیستا به‌م شیوه‌یه‌ سه‌یری ئه‌م بابته‌ مه‌که‌ن: کاره‌که‌تان وه‌ختیک دووزمانییه‌ که‌ ئه‌وانی تر تووشی کیشه‌ بکه‌ن. ئه‌گه‌ر یارمه‌تی که‌سیک بدن تا له‌ شه‌ری کیشه‌یه‌ک رزگار بییت، ئه‌م کاره، دووزمانی نییه. کاتیک بدووزنه‌وه‌ تا به‌تایه‌تی له‌گه‌ل دایک و باوکتان قسه‌ بکه‌ن. ئه‌گه‌ر ئه‌م کاره‌یش کیشه‌ی ئیوه‌ی چاره‌سه‌ر نه‌کرد، داوای یارمه‌تی له‌ گه‌وره‌تریکی تر بکه‌ن که‌ متمانه‌تان پێیه‌تی، داوای یارمه‌تی بکه‌ن. براکه‌تان ململانی ده‌کات و ده‌بییت ده‌ست له‌م کاره‌ی هه‌لگریت...

مشتومرہ ماندووہیتہرہکان

باوکتان دەلێت ئێوہ و خوشکہەتان ھەمیشە خەریکی چەلەحانین، چونکہ کاریکی باشترتان نییە کہ ئەنجامی بدەن. باشە، ئەو راست دەکات. کاریکی باشتر نییە کہ ئەنجامی بدەن؟ کاتیکی کاریکتان بو ئەنجامدان نییە، سوودوہرگرتن لە ھیزی خەیاڵ، پیشنیازیکی باشە. لەگەڵ ئەندامانی خیزانەکہتان، یاریی ھزری بکەن. ئەگەر لەم یارییانە ماندوو بوون، یارییەکی تازە داھینن. ئاھەنگیکی خیزانی ساز بکەن. پێرستیک بو کرین بنووسن. ھەول بدەن لە کتیبخانە کتیب و ھربگرن و بە سوودوہرگرتن لەم کتیبانە، یارییەکی تازە داھینن.

کەلوپەلەکانی پەیوہندی نیوان خوشک و براکان

ئایا لەگەڵ خوشک و براکانتان مشتومر دەکەن؟ یەکیکی لەم ئامرازانە ی خواروہ دەتوانیت کیشە ی ئێوہ چارەسەر بکات:

ھیدفونەکان

خوشکہەتان بی گوێگرتن لە موسیقا ناتوانیت بیر بکاتەوہ، بەلام ئێوہ پیوستتان بە بیدەنگی رەھا ھەیە، ھیدفونیک دەتوانیت ئەم کیشە چارەسەر بکات.

سهعاتی جهرهس

ئایا یه کییک له ئیوه ئالوودهی کومپیوتەر یان تهلهفونیه؟ ب سوود وهرگرتن له سهعات، کات بنینهوه، ماوهیهک دیاری بکهن تا له و کاته دیاریکراوه دا، جاریک ئیوه و جاری داها توو، کهسی به رانبهرتان تهلهفون یان کومپیوتەر به کار بهینیت.

دهفتهری تیینی

له شتییک نارازین؟ له سههر کاغزیک تووماری بکهن. ئه گهر دواتریش ئهم بابته به لاتانه گرنگ بوو، یادداشته که تان بدن به دایک و باوکتان و کاتییک بدۆزنه وه تا بتوانن له م بارهیه وه قسه یان له گه لدا بکهن.

خهریکم له برسان دهمرم

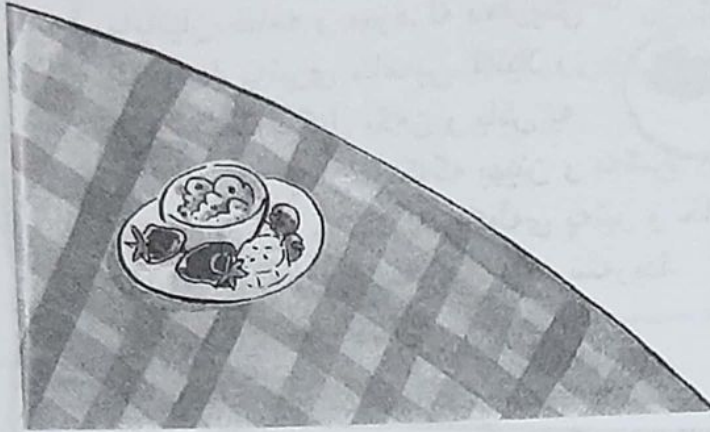
ئایا په لاماری خواردن دهن و قوتی ددهن؟ پر به گوشتنا دهکن چونکه به تامه. پیویست ناکات بو لیئانی خواردنی به تام ، کتییی چیشتلینان به کار بهینن. له خواره وه کومه له خواردنییک پیشنیاز کراوه که بو دروستکردنیان پیویست به لیئان ناکات.

پیتزای په نیر

ئهم پیتزا تازهیه پیویستی به لیئان نییه. په نیری پیتزا به وردی بکهن به سههر نانه که دا و به میوهی تازه یان سهوزهوات بیرازینه وه.

ساندویچی سهوزهوات

به داهینانی خۆتان و به تیکه لکردنی هیندیک له سهوزهواتهکان، ساندویچیکی سهوزهوات دروست بکهن، په نیری خامهیی به تامی سهوزهوات له سهر نانه که بلاو بکه نهوه، پاشان چینیکی خهیار، ته ماته و کاهوی بخه نه سهر.

که لوپه له کانی چیشخانه

- ۱- بۆ سوودوه رگرتن له چه قۆ و که لوپه له کانی تری چیشخانه، یاسا کانی ماله وه تان له بهر چاو بگرن.
- ۲- پیش نانخوارن دهست و ژیر نینۆ که کانتان به ئاو و سابوون بشۆرن. کاتی شۆردنی دهسته کانتان، ده بییت لانی کهم له گه ل ئه و ماوه یه دا یه کسان بییت که شیعی "له دایکبوونت پیروژ بییت" ده لاین.
- ۳- چیشخانه وهک رۆژی یه کهمی خاوین بکه نه وه.
- ۴- هه موو ده فیه کان بشۆرن و میزی نانخواردنه که خاوین بکه نه وه.

شیرینییه به تامه کان

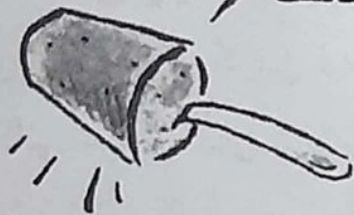
له گهل به کیک له م شیرینییه به تامانه ی خواره و هدا ده توانن کاتیکی خوشتان هه ییت.

شیرینی خامه یی

سی چین په نیری خامه یی، کوپیک فانیلا،
یهک له سهر سیی کوپیک شه ربته، کیکی
به یانیان، خامه و میوه. له ده فریکی
گه وره دا، په نیری خامه یی، فانیلا و
شه ربته که تیکه ل بکه ن و باش به
چنگال تیکی بدهن. کیکه که بهینن و به شی
سهره وهی به چینیک له تیکه لهی په نیر و خامه دابپوشن.
پاشان خامه و میوه کان بکه ن به سهریدا.

سارده مهنی به ستوو به تامی ماست

ماست به تامی دلخواز
که وچکی پلاستیکی

ده فریکی بچووک ماست بهینن و بو ماوهی
شه ویک له فریزه ردا دای بنین، رۆژی دواتر
به یارمه تی ئاوی گهرم، ماسته که له ده فره که ی گ
جیا بکه نه وه. ئیستا به سته نی سه هولینی ماستان هه یه.

میوه و سارده مهنی

شووتی

کاله ک

شلیک

ده توانن ئه و که وچکانه ی بو هه لگرتنی
به سته نی به کار دین، بو هه لگرتنی
پارچه ی شووتی به کاریان بهینن.
پارچه شووتیه کان له سهر یهک
دابنین و به کاکله و شلیک
بیانرا زیننه وه.

شیرینی ماست و میوه

تو، کشمیش، یان تیکه له یهک له م دووانه، کاکله ی گويز، چينیک له ماست. تووه کان و کاکله کان تیکه ل بکن و پاشان ده توانن دووباره که میک ماست بکن به سهریدا.

خواردنه وهی ئاناناس

شهر به تی ئاناناس، شهر به تی میوه ی گازدار به تامی لیمو، په رداختیک شهر به تی ئاناناس له گه ل سئ په رداخ شهر به تی میوه ی گازدار به تامی لیمو پیکه وه تیکه ل بکن. ئیستا ئه م خواردنه وه یه به ئارامی بخونه وه.

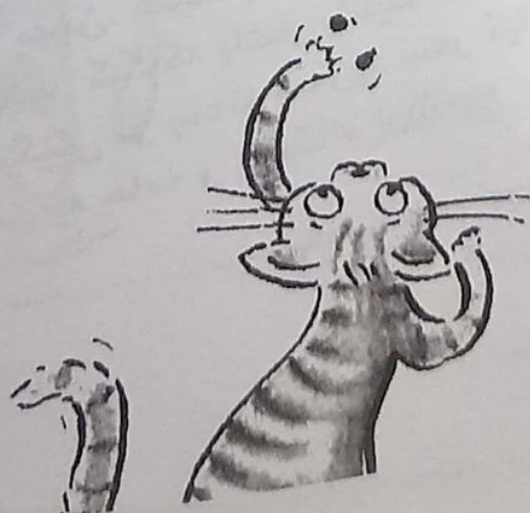
کیک به تامی شلیک

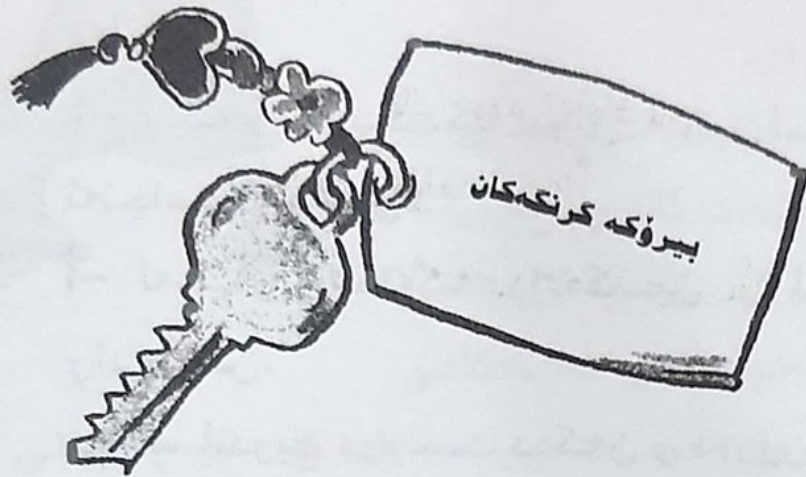
کیک
شلیک
خامه

پارچه یهک له کیک بهینن. شلیک به شیوه ی پارچه ی ته نک بپرن و بیخه نه سهر کیکه که پاشان شلیکه کان به خامه داپوشن پارچه کیکیکی تر بخه نه سهری. سهر کیکه که یش ده توانن به خامه و شلیک برازیینه وه.

پروو به پروو بوونه وهی بیتا قه تی

شاد بن و چیژی لی وهر بگرن

ته نیا مانه وه له ماله وه به و واتایه نییه که ته مبهل و بی تاقهت
بمینه وه. کتییکی باش بخوینه وه. راهیتانی پیانو بکه ن. کاری
دهستی دروست بکه ن. نه گهر فیر بین کاته کانتان پر بکه نه وه،
کاتیش خیرا تر تیده په ریت.

ئەزمونىڭ لەبارەى كاتەوہ

ئايا زوو لە خەو ھەلدەستت؟ يان بە گوزەراندى
 كات بە ھەر جۆرىك باوەرتان ھەيە؟ بژاردەيەك
 كە باشترین شىوازی سوود لى وەرگرتنى ئىوہ ل
 كات پيشان دەدات.
 ھەلبژيرن.

۱- يەكەم كاريك كە دواى ھاتنە لە قوتابخان
 ئەنجامى دەدەن...
 أ- لەسەر تەختەكە رادەكشين و لە مچەك
 رادەميتن.

ب- ساندويچ دروست دەكەن و دەرۆن بەرەو لای
 كۆمپيو تەرەكە تان.

ج- ئەرکەكانتان ئەنجام دەدەن و تا زووتر تەواو بين.

۲- دەبيت پرۆژەيەكى گەورە بو
 سيشەممە ئامادە بكەن و ئەمرو
 دووشەممەيە. ئىوہ...

أ- يەك يادداشت و تيبينى زهينى ئەنجام
 بدەن تا كارەكەتان بو سيشەممە ئامادە
 بكەن.

ب- لەو كارانەى كە دەبيت ئەنجامى بدەن،
 پيرستىك ئامادە بكەن.

ج- ھەر ئىستا ئەو كارانەى كە دەبيت بو
 پرۆژەكەتان ئەنجامى بدەن، بەرنامەريژى
 بو بكەن.

۳- ئىۋە دەپپت ھەموو پوژىك
بۇ ماۋەى نىو سەعات راھىنانى
ترومپىت بىكەن. ئىۋە...

۱- لە جىياتى ئەۋەى ھەموو پوژىك
راھىنان بىكەن، پوژنارپوژىك بۇ
ماۋەى يەك سەعات ئەم كارە
ئەنجام دەدەن.

ب- لەگەل دەستىردن بە راھىنان، بۇ
ماۋەى نىو سەعات كات رادەگرن.

ج- لە نىۋان كاتى راھىنانى
ۋالىيال ۋ ئەنجامدانى ئەركەكانى

قوتابخانەدا، بە زەحمەت نىو سەعات كات بۇ راھىنانى ترومپىت
تەرخان دەكەن.

۴- ئىۋە ۋ ھاورپىكەتان بە يارمەتىي يەكتر، لەسەر پوژەيەك
كار دەكەن. ئىۋە...

۱- پىي دەلېن نىگەران مەبە. خۇتان ھەموو كارەكان ئەنجام دەدەن.
ب- كاتىك بۇ ئەۋەى پىكەۋە لەسەر پوژەكەتان كار بىكەن،
لەبەرچاۋ دەگرن.

ج- سەرەتا ئەۋ بەشەى كە تايبەتە بە خۇتان، تەۋاۋ دەكەن ۋ
پاشان يارمەتى ھاورپىكەتان دەدەن تا بەشەكەى خۇى تەۋاۋ بىكات.

۵- ئىۋە بە ئەندازەى پىۋىست كاتتان نىيە تا بەرلە شىۋ،
ئەركەكانتان تەۋاۋ بىكەن؛ لەبەر ئەۋە، ئىۋە...
۱- لە بەرانبەردا، سەيرى تەلەقزىۋن دەكەن.

ب- بە ھەرچال، دەست بە ئەنجامدانى ئەركەكانتان دەكەن؛
بەم شىۋەيە، دۋاى شىۋ ئەركى كەمترتان ھەيە.

ج- له دايكتان دهپرسن ئايا دهتوانن له كاتى ئەنجامدانى
ئەركهكانتاند، شيويش بخون.

٦- ئەگەر بتانتوانيايه كاتى روڤشتن بو قوتابخانه بگورن،
كاتەكەيتان..

١- دەخسته نيوەرۆ تا بهيانيان بتوانن كه ميک زياتر بخهون.

ب- هەر ئەو كاتەى خوى باشه.

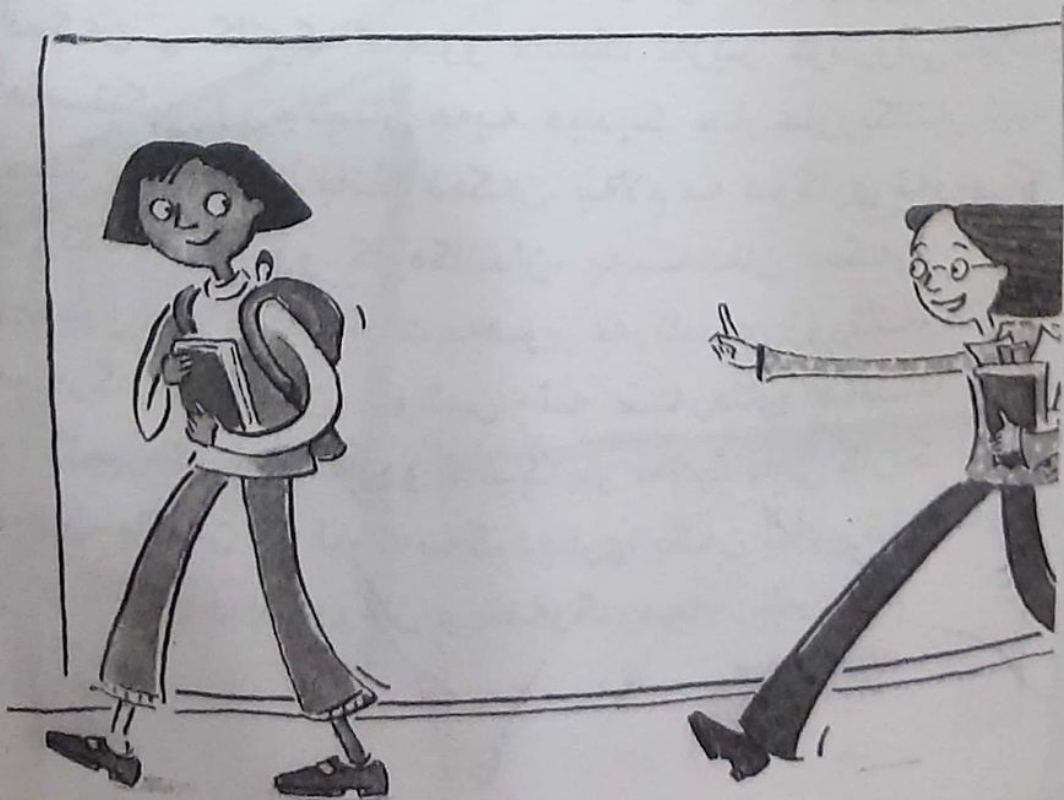
ج- پيش دەخست تا بهدریژايى روژ، كاتيكي زياترتان بو
ئەنجامدانى چالاكويهكانتان له بهر دەستدا بيت.

دوای کاتی دیاریکراو

ئەگەر زۆربەیی وەلامەکانتان بژاردەیی "أ" بییت، حەز دەکەن کارەکان بە ئارامی ئەنجام بدەن و سەخت نایگرن. هەمووان حەز دەکەن پەیوەندییان لەگەڵ تۆدا هەبییت. وا دیتە بەرچاو لە ئارامکردنەوهی دۆخەکەدا لیھاتوون. بەداخەو، خەلکانی تر، وەک ئیوہ لە ئارامی و ئاشتیدا کار ناکەن. هەروەھا رەنگە حەز بکەن کارەکان بۆ ئەمڕۆ و سبەیی دوا بخەن. ئەمە واتا کارەکانی وەک ئەنجامدانی ئەرکەکانی قوتابخانەتان هەمیشە لە کاتی خۆیدا ئەنجام نادەن.

راسپاردەیی کات: هەول بدەن پۆژژمیریکی جوان لە شوینیکیدا کە هەمیشە لەبەر چاوتاندایە، هەلبواسن. کارە گرنگەکان و میژووی ئەنجامدانیانی لەسەر بنووسن. پاشان هەموو پۆژژیک کاتیکی بۆ سەیرکردنی پۆژژمیرەکەتان تەرخان بکەن تا بزانی کارەکانتان ئەنجام داوہ یان نا. کاتیکی کاری ئەمڕۆتان ئەنجام دا، بەرنامەیی سبەینیتان لەسەر پۆژژمیر یادداشت بکەن.

له کاتی خۆیدا

ئەگەر زۆربەى وەلامەكانتان بژاردەى "ب" بىت، ئاسايى كارەكانتان له كاتى خۆيدا ئەنجام دەدەن، بەلام زۆرىش بە لاتانە گرنىگ نىيە كە بەم جۆرە بىت. حەزتان له ئارامىي ئىستاتانە و تەنها كاتىك بەرنامەريژى دەكەن پىويستتان پىيەتى. ھاوريكانتان بەھوى تيگەيشتن و دەرکتانەوہ سوپاست دەكەن و دەزانن كە بۆ ھەر كاريك پشتتان پى بىستەن.

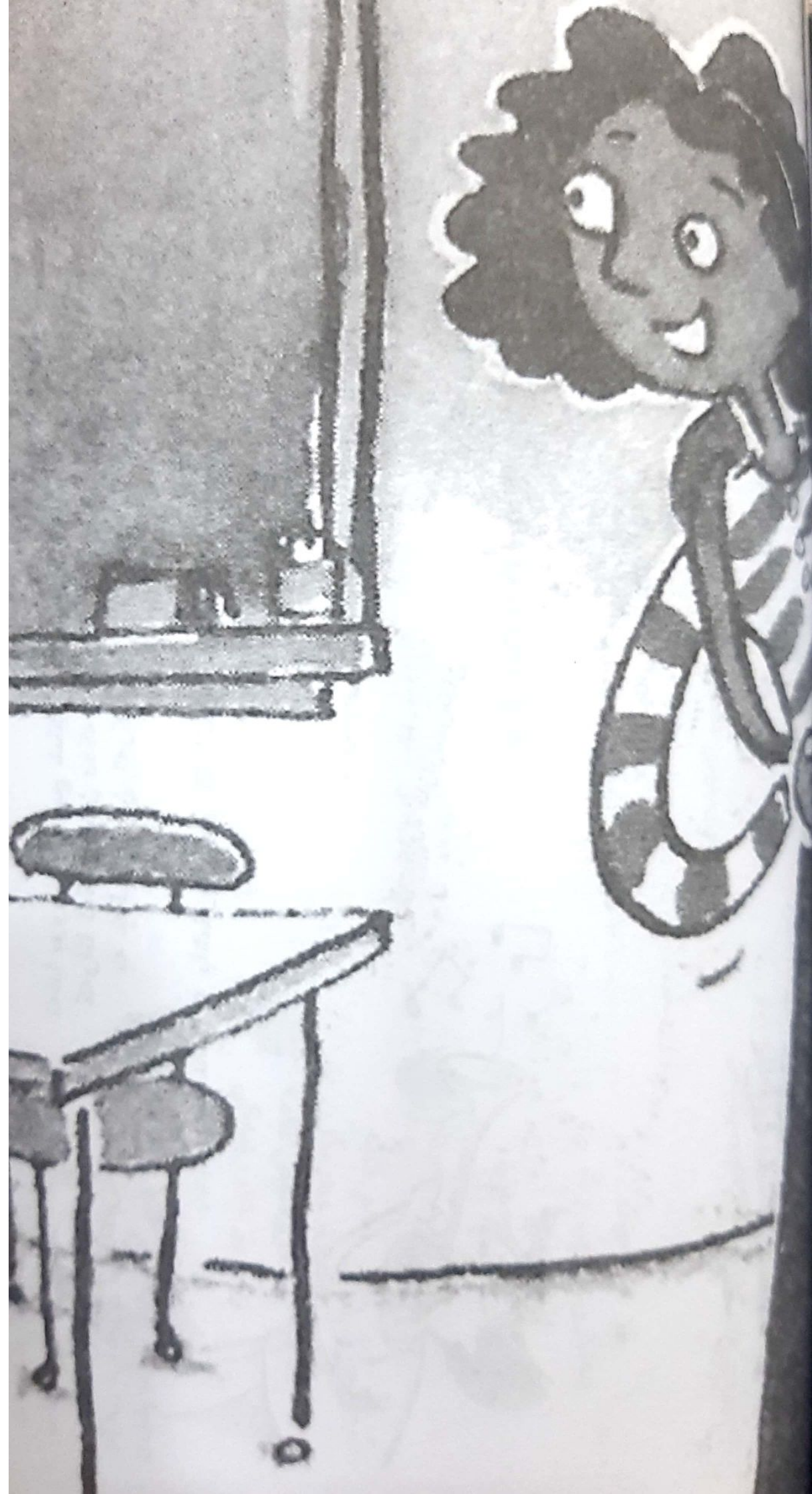
راسپاردەى كات: ئايا پرسە زۆر گرنىگان بەياد دەھىتتەوہ؟ ئامرازىكى بەيادھىنەرەوہ بە كۆلەپشتىيەكەتانەوہ بچەسپىنن. ئەم ئامرازە دەكرىت قردىلەيەك يان قوچەيەك بىت كە حەزتان لىيەتى؛ بەم شىوہيە، ھەر كات چاوتان پىي بكەويت، كارەكانتان بىر دەكەويتەوہ.

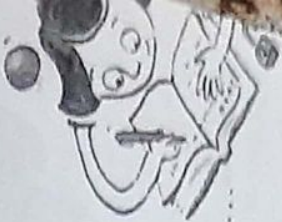

پىشتەر له كاتى خۆى

ئەگەر زۆربەى وەلامەكانتان بژاردەى "ج" بىت، كەسىكى راستگون و كارەكانتان بە بەرنامەريژى دەبەنە پىشەوہ و چونكە كارەكانتان له كاتى خۆيدا ئەنجام دەدەن، ئابرووتان دەپارىزن. حەز دەكەن بزائن ئەوانى تر چاوەريي چىتان لى دەكەن و كاتىك ھەموو شتىك لەژىر كۆنترولى ئىوہدايە، ھەستىكى زۆر باشتان ھەيە. ھىندىك جار ھاوريكانتان ئىوہ بە خانمى "نىگەران" بانگ دەكەن، بەلام بە ھۆكارى ئەوہى كە لە لووتكەى ھەموو كارەكاندان، پەسەندتان دەكەن.

راسپاردەى كات: ناىت بەھوى بەرنامەى زۆرتانەوہ، چاوەلە سەرگەرمىيەكانتان بپوشن. لە سەرەتاي ھەفتەدا، سەيرى روژمىرەكەتان بكن و كاتىك بۆ ئەنجامدانى كاريك لەبەرچاوە بگرن. پاشان بە لەزگەيەك ديارى بكن تا بىرتان بكەويتەوہ ئەو كاتە بۆ پشوودان و سەرگەرمىيە.

پایه نیک، هالوین و
 تا به تازگی که به تازگی و
 زانباری است.

کسی له چواردهورتان نیبه
 تا شان له شانتان بیات.

سه رگه رومی تاکه که سسی
 ته نیا بوون وانا هیچ شتیکی بیزار که له دور و دورتان نه بیته
 که وانا نه که حه ن ده کن کاریک نه تمام بدهن که پیوستی
 به خه لووت یان ته رگه نری ته رار هه به، نیستا کاتیبه تی.

به بیلیت کلوب تروست بکس و
 به دشتی هوز مگرونی بلیت و ...
 هوز کاریک هوزتان لیونی و
 ترونی تر حوزی ای تاکه
 تمام بدهن

پایه نیک، هالوین و
 تا به تازگی که به تازگی و
 زانباری است.

- ۱- نوسینی رازمکانتان له دهفتوری یاد و ده ربه کانتان له
- ۲- کاره تازار دورمکان

۳- رامینانی موسیقا

۴- بین به پسهوری شتیکی

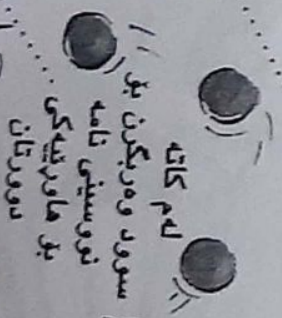
له ته نیایی بو به رزکرنده وهی
 کارامه بیه کانتان سورد وه رگرن.
 وهک نه کتیپانهی هه مون شتیکیان
 له باره ی توریگامیه وه لیر ده کن.

یان قه له میک
 هه لگرن و چیروک
 بنوسن

- ۵- نوسینی نامه یهک بو هاوریکه تان
- ۶- گورینی دیکوری ژور و ده که تان

۸- چاککردنی کتیبه کانتان

- ۹- لیر و بونی کارامه بیه کی تازه
- ۱۰- بچان و وهی دیار بیه ک

له م کاته
 سورد وه رگرن بو
 نوسینی نامه
 بو هاوریکه
 دوررتان

نارنیشانیکی بو بندرز نه وه
 بو نمورنه، په کیکی له ساله کانی
 ژبانی من، بابه تی چیکه په سه تی
 من، پسهوری هاوریتی من.
 نالیرسه که تان به وینه،
 پارچه ی برژنامه
 یان پارچه ی بلیت،
 یان هه شتیکی تر
 که ده ریری
 چیرو که که تان بیته،
 بو بکه نه وه.

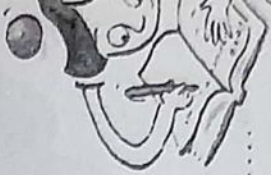
ته نامانی خیزانه کانتان
 به دیار بیه ک که خرتان
 دروستان کرد و ده، خوشحال
 بگن، دروستکردنی دیار بیه ک که
 توران له ماله وه نیپانه، خوشحالان
 له کات.

سه‌رگه‌رمیی تاکه‌گه‌سی

ته‌نیا بوون وانا هیچ شتیکی بیزارگه‌ر له ده‌ور و به‌رتان نه‌بیئت؛
 که‌واتا ته‌گه‌ر حه‌ز ده‌گه‌ن کاریک ته‌نجام بده‌ن که‌ پی‌رسیستی
 به‌ خخلوه‌ت یان ته‌رکیزی ته‌واو همه‌، ئیستا کاتیبه‌تی.

ده‌ دانه‌ له‌ باشت‌رین ته‌و کارانه‌ی ده‌توانن له‌ ته‌نیا بیما ته‌نجامیان بده‌ن.

به‌ بیشت‌ گلۆب دروست بگه‌ن و
 به‌ ده‌نگی به‌رز گورانی بلین و ...
 مه‌ر کاریک حه‌زتان لیه‌تی و
 ته‌وانی ته‌ر حه‌زی به‌ی تاکه‌ن،
 ته‌نجام بده‌نا!

گه‌س له‌ جه‌ر ده‌ورتان نیبه
 تا شان له‌ شانان ببات.

۱- نووسینی رازمه‌کانتان له‌ ده‌فته‌ری یاده‌وره‌یه‌کانتاندا...

۲- کوره‌ تازار ده‌ره‌مکن

یابه‌تیگ مه‌لبۆتین و
 تا ده‌توانن له‌ یاره‌یه‌وه
 رانیاری کۆرینه‌وه و
 سهر بیه‌ن.

یابه‌تیگ مه‌لبۆتین و
 تا ده‌توانن له‌ یاره‌یه‌وه
 رانیاری کۆرینه‌وه و
 سهر بیه‌ن.

۳- رامیانی موسیقا

۴- بین به‌ په‌سوری شتیگ

له‌ ته‌نیا یی بو به‌رز کردنه‌وه‌ی
 کارامه‌یه‌کانتان سه‌رود وه‌رگه‌ن.
 وه‌ک ته‌و کتیبه‌انه‌ی همه‌ور شتیگانتان
 له‌ یاره‌ی ئۆریگامیه‌وه‌ فیر ده‌گه‌ن.

یان قه‌لمیک
 مه‌لگه‌ن و چیرۆک
 بیوسن

۵- نووسینی نامه‌یه‌ک بو هاوریکه‌تانه‌

۶- گۆرینی دیکۆری ژورره‌گه‌تانه‌

۷- خوینده‌وه‌ی رۆمان.

۸- چاککردنی کتیبه‌کانتان

له‌م کاته‌

سه‌رود وه‌رگه‌ن بو
 نووسینی نامه
 بو هاوریکه‌ی
 سه‌ورتان

۹- فیربوسنی کارامه‌یه‌یه‌کی تازه‌

۱۰- بپه‌چانه‌وه‌ی دیارییه‌ک

تاوینیشانیکی بو بیوزنه‌وه‌را
 بو نمونه‌، یه‌کیک له‌ سه‌له‌کانی
 ژیاپی من، یابه‌تی چیگه‌ په‌سه‌ندی
 من، په‌سوری هاورینی من.
 ئالبومه‌گه‌تانه‌ به‌ ویته‌،
 پارچه‌ی رۆژنامه
 یان پارچه‌ی بلیت،
 یان مه‌ر شتیکی ته‌ر
 که‌ ده‌ره‌بری
 چیرۆکه‌گه‌تانه‌ بیئت،
 پر بگه‌ته‌وه‌.

ته‌نانه‌مانی خیزانه‌گه‌تانه‌
 به‌ دیارییه‌ک که‌ خورتان
 دروستتان کردوه‌، خوشحال
 بگه‌ن، دروستکردنی دیارییه‌ک که‌
 ته‌وان له‌ حاله‌وه‌ نییانه‌، خوشحالیان
 ده‌کاته‌.

له بهر ده سټدا بن
ته نيایي، به واتای ئه وه نيبه كهس له لاتان نه بيبټ. له خواره وه،
چهند ريگه يهك بو دروستكرني په يوه ندي له گهل هاورې و
خزمه كانتان باس كراوه؛ ته نانه ت كاتيگ له چوارده وريشتان نه بن.

قسه كانتان له دهفتري ياده وه رييه كاندا بنوسن.

ئايا شتيگ هه يه كه به راستي بتانه وي به
باوكتان (يان كه سيكي تري) بلين؟ له دهفتريكي
يادگار ييه كاندا يان دهفتريكي بچووكدا
بينوسنه وه و بيخه نه نيو جانتا ده سټيبه كه يه وه،
بي ئه وه ي ته نانه ت يهك وشه يشتان گوټيبټ،
ده توانن گفټوگوي له گهلدا بكن.

يانه يه كي كټيخانه ي ئينټه رنيټي دروست بكن.

به برنامه يهك ريك بخه ن تا يه كيگ له هاورېكانتان يان
ئه نداماني خيزانه كه تان، كټيبكي هاشيوه له يهك كاتدا پيگه وه
بخويننه وه. ژوانيكي ته له فوني دابنين و له باره ي ئه و شته وه ي
كه خويندوو تانه ته وه، قسه يان له گهل بكن.

دەفتەرى تېيىنى

ئەوشتانەى پىتان خوشە
لە دەفتەرىكى تېيىنىيەكاندا
بىاننوسنەو، لەگەل ھاورىكانتان
دەفتەرىكى رۆژانە دروست
بکەن. بە نىگارى جۇراوجۇر،
قسەى خوش، بىرۆكەكان،
پىشېيىيەكان، پرسىارى ئالۆز و
دوايىن ھەوالەكانى قوتابخانە

پرى بکەنەو. ئەم دەفتەرە دەبىت ھەر رۆژە و بەدەست يەكىك
لە ھاورىكانتانەو دەبىت. كاتىك تۆرەى ئىو ھات، بىبەنەو بۆ
مالەو. دەتوانن وەلامى نووسىنەكانى دوايىن كەس بدەنەو.
ئەم كارە وەك ئەو وایە پىكەو پەيوەندىى نووسىتتان ھەبىت؛
چونكە لە مالەو ئەم كارە ئەنجام دەدەن، دووچارى كىشە نابن.
بىرتان نەچىت كە نووسىنى يادداشتىك بۆ كەسى دواتر، ئەو
خۇشحال دەكات. وینەى كەسايەتییەكى كارتۆنى بنووسىن بە
دەفتەرەكەو تا خوشحال بىت.

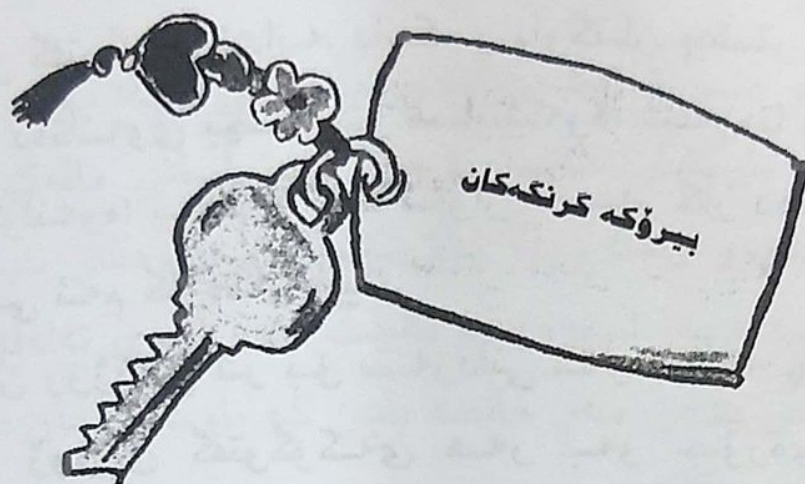
زەردەخنەىك بۆ ھاورىكەتان بنىرن.

ھاورىكەتان لە شارىكى تر بڑى
يان لە كۆلانەكەى خوارەو،
بە نووسراوىك يان كارتىكى
دەستساز خوشحالى بکەن،
بە نىگارىك، مەتەلىك يان
پرسىارىكى ئالۆز، داھىنانى
خۇتان پىشان بدەن.

مەھسۇس شېكە زېر كۆنترۆلى ئىۋەدايە...

متمانە بە غەرىزەى خۆتان بکەن.

ئەگەر پىتان وایە شتیک دروست نییە، ئەو ھەستە فەرامۆش
مەکەن. ھەستى غەرىزى، وەك دەنگیک وایە كە بەھىواشى
ئاگادارتان دەكاتەوہ ئاگاتان لە خۆتان بیٔت.

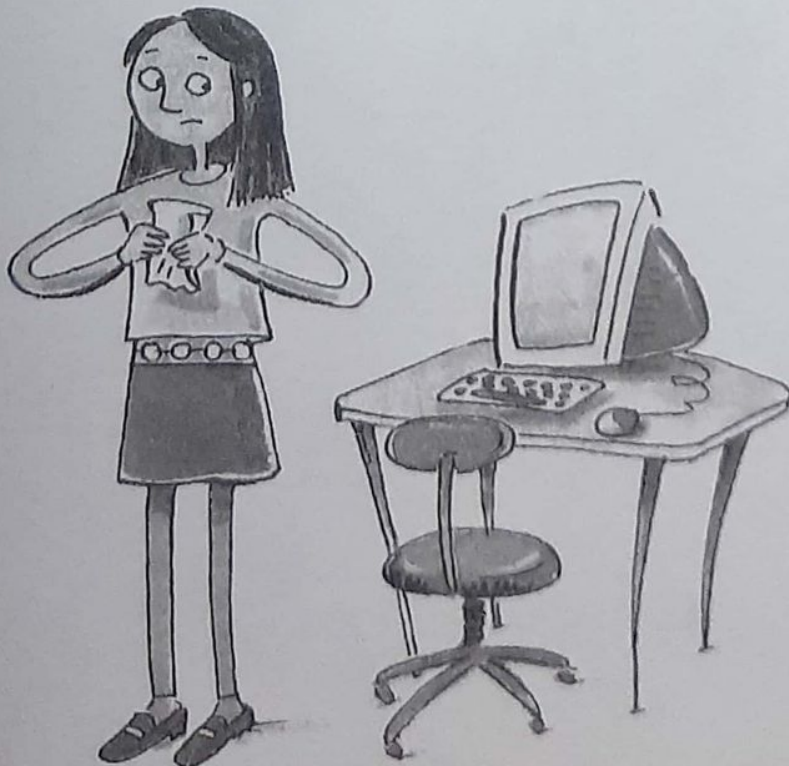
حاله ته دڙوار و پر ڪيشه ڪان

ڪاتيڪ له ته نجامداني ڪاريڪ دلنيا نين، چي ده ڪهن؟ متمانه به ههستي خوتان بڪهن.

ناتوانن بڻ ڇا ڪردن ٿارام بگرن

هاورپيڪه تان ناو نيشاني سائيٽيڪي پي داون ڪه تيايدا ڙوورپيڪي خوشي گفتوگوئي تيدايه. دايڪ و باوڪتان پيشتر پييان گوتبوو ته گهر ده تانه وئ بچنه نيو سائيٽيڪه وه، سه رهتا ده بيت خويان ليئي بڪونه وه؛ به لام ڪاتيڪ ته وان له سهر ڪار ده گهرينه وه، ئيتر ده رفه تي ته م ڪاره تان نيهه.

ده توانن پوڙيڪي تر بڻ سهر داني ته و سايته چاوهر پي بڪهن، ته گهر ڙوورپي گتوگوڪه ي ههر به و جو ره ي هاورپيڪه تان گوتوويه تي خوش بيت، هه تمهن سبه ينيش ههر له و سايته دا ده بيت؛ تا ته و ڪاته دايڪ و باوڪتان ده توانن سه يريڪي بڪهن. چوونه نيو ڙووره ڪاني گتوگو له ئينته رنيتدا، ريگه يه ڪي باشه بڻ په يوه نديگرتن له گهل، ته ويش به شيوه ي راسته و خو. ته نها ڪيشه ڪه ليره دايه ڪه ئيوه ناتوانن ڪه سي به رانبه رتان به باشي بناسن. دايڪ و باوڪ و خودي خوتان ده بيت ٿا گدار بن و ٿا گاتان له خوتان بيت.

ئاڭاتان له تەلەفون بېت

تەلەفون جەرەس لى دەدات. ئەو خانمەي له پشت ھېلەوھيە،
كاري به باوكتان ھەيە، ئەو دەيەويت ژمارەيەك پەراوى گرنى
كە پيويستيان به واژووى باوكت ھەيە، بەھيئيت. بەلام ناوئيشانى
مالەكەي ون كر دووھ. ئەگەر ئيوە ناوئيشانەكەي بدەنى،
پەراوھكان دەھيئيت.

وا ديتە بەرچاوا ھيچ شتيك جيگەي نيگەراني نيبە؛ بەلام ئەگەر
ئەو كاري به باوكتان ھەيە بوچى ناوئيشانى مالەكەي له
شوينى كارەكەي وەرناگريت؟ يان بوچى پەراوھكان نابات بو
ئەوي؟ ئيوە به ھيچ شيوھيەك ناييت له ريگەي تەلەفونەوھ،
زانبارى به كەس بدەن. بەو خانمە بلين كە باوكتان يان داىكتان
پەيوھندى پيوە دەكات.

دەنگى جەرەسى تەلەفون ديت، بەلام كاتيک تەلەفونەكە
ھەلدەگرن و سلاو دەكەن. كەس وەلام ناداتەوھ. نزيكەي دلنيان
يەكيك له ھاوپۆلەكانتتان دەيەويت سەر بخاتە سەرتان. رەنگە ئەم
كارە، بو ئەو سەرگەرميەكەي خوش بيت، بەلام بو ئيوە وا نيبە.
ئەم پەيوھنديە دەبيتە ھوى نارەحتەي ئيوە و ئازارتان دەدات.
تەنانەت ئەگەر پيتان وايە بيزاركەرەكەيش دەناسن، دريژە
بەم ياريە مەدەن. كاتيک تەلەفون جەرەس لى دەدات، ھەلى
مەگرن. ئەگەر تەلەفونەكەتان پەيامگيري ھەيە، ريگە بدەن
پەيامتان بو دابنين؛ بەم شيوھيە، بيزاركەرەكە ماندوو دەبيت
و دەست ھەلدەگريت. داىك و باوكتان له بابەتەكە ئاڭادار
بكنەوھ تا ئەوان بزائن بوچى تەلەفونەكە ھەلناگريت. ئەگەر
پەيوھنديەكان دريژەيان ھەبوو، بە يارمەتى داىك و باوكتان،
بە شوين ريگەيەكدا بو چارەسەرى ئەم كيشەيە بگەرين.

هسته پيکه نيناوييه کان

ئيوه سهرقالي "چهرخوفه له ک"ن له حهوشه ي بهردهم ماله که تاندا که قانيکی غهواره ده بينن له و بهر شه قامه که وه پارکی کردووه. شوڤيره که له پشت سووکانه که وه خهريکی جگه ره کيشانه. به ميشکتاندا ديت که ئەم قانه دوينيش هر ليره دا پارکی کردبوو.

هيچ ياسايه ک بوونی نيه که بليت ئەم ئوتوموبيله نابيت ليره دا پارک بکات. رهنگه شوڤيره که تهنه خهريکی پشودان بيت و ئەمه پهيوه ندى به ئيوه وه نيه. شتيک له باره ي ئەم قانه وه ئيوه ي تووره کردووه. شوين ههستي غهريزيتان بکهون. برۆنه ژووره وه و ده رگا که قوفل بکهن. بابته ي ئەو ئوتوموبيله به دايک و باوکتان بلين (يان ئەگه ره ئەو ئوتوموبيله کاتيک ئەوان ده گه رينه وه بو ماله وه هر له وي دا بوو، پيشانيان بدن)، ياداشتیک سه باره ت به هه موو ئەو زانياريانه ي له باره ي ئەو قانه وه هه تانه، له تهنيش تته له فونه که وه دابنين.

كى لەوييه

ئيوه لە ژوورەو و لە پشت مېزەكەو دانىشتوون خەرىكى
ئەنجامدانى ئەركەكانتانن. لە ناكاو ھەست بە دەنگى پىي
كەسىك دەكەن لە چوار دەورى مالهەكە. دىيئە سەر ئەوھى
بچيئە تەننىشت پەنجەرەكەو تا باشتر ببينن. پاشان پياويك
دەبينن لە تەننىشت مالهەكەو راوھستاوھ.

نىگھران مەبن. ئەم پياوھ ھەتمەن ترسناك نىيە. بەدرىژايى رۆژ
چەندىن جار رۆو دەدات كەسانىك بۆ كار كردن و ئەنجامدانى
كارىك لە چوار دەورى مالهەكەتان بن. زۆربەى كاتەكانى تر
كارى ئەوان لە دەرەوھى مالهەوھ ئەنجام دەدرىت و لە جەرھەسى
مالى ئيوه نادەن. دەتوانى ئۆتۆمۆبىلى كارەكەيان لە دەرەوھى
مالهەوھ ببينن.

ئارام بن، ھەناسەى قوول ھەلكىشن و تەلەفۆن بۆ داىكتان بكەن
و ئەو ئاگادار بكەنەوھ. ئەگەر كەسىك لە دەرگاي دا و تەنانەت
جلوبەرگى فەرمىشى لەبەردا بوو، باشترە وەلام نەدەنەوھ.
ھەر كەسىك بىت، ديسان دەگەرپىتەوھ، يان يادداشتىك دادەنىت.
بەداىك و باوكتان بلين كەسىك لەويىدا بووھ، ئەوان دەتوانن
سەيرى بكەن.

ئارام بن

تەننەت ئەگەر بە تەنیا مانەوە لە مالاھوە باوەرتان ھەبە، دەکریت ھیندیک کات بترسن، کاتیک پیتان
واپە لە مەترسیدان ، لیدانی دلتان خیراتر دەبیت، تووشی ھەناسەبرکت دەبن و کەم کەم بیری ترسناک
دیت بە مێشکتاندا؛ بەلام ئەگەر بە راستی مەترسییەك بوونی نییە، زۆریش پنیوست ناکات جەستەتان
ئەم کاردانەوانە پیشان بدات. دەتوانن بە گۆرینی بێرکدەووە کانتان، ئارامی بە خۆتان بەخشن. گزنگ
نییە کام یەك لەو کارانە ی بو بە دەستھینانی ئارامی ھەلتا بژاردوون، سەرەتا ئەنجام بدەن، چونکە بە
شپۆھێ ئۆتوماتیکی ، کارەکانی تر لە پشت سەری ئەووەو ئەنجام دەدرین. بو گۆرینی بێرکدەووە کانتان
، بە خۆتان بلین:

* ئەگەر مالاھوە دلتیا نییە، دایک و باوکم نەیان دەھیشت من لە مالاھوە بە تەنیا مینمەو.

* تەواوی ئەو کارانە ی دەبوو ئەنجامیان بدەم، ئەنجامم داو.

* من ئەم کارەم پیشتر ئەنجام داو و کیشە بە کیش نەھاتۆتە پیش.

* ئەگەر ترساوم، دەبیت بیر لە شتیک بکەمەو کە ئەم ترسە لە من دوور بخاتەو.

* دەتوانم تەلەفزیۆن یان رادیۆ ھەلبکەم تا ھەست بە تەنیا یی نەکەم.

* دەتوانم ھەموو گۆپەکانی مالاھوە ھەلبکەم تا وا بێتە بەرچاو کە ھەموو ئەندامانی خیزانە کە لە مالاھو.

* مالاھە بە باشی دەناسم و دەزانم کوئی مالاھە کە لە ھەموو شوئیک دلتیا ترە.

* ئەگەر من پەرستاری مندال بووما، چ شتیکم بەو دەگوت تا ھەست بە ترس نەکات؟

* من بەرنامە یەکی جیگرەو ھەبە و جاریک لە گەل دایک و باوکمدا راھینانم لە سەر کردوو. ھەر کات
پنیوستم پیی بیت، دەتوانم بە کاری بەینم.

بو ئارامکردنەو ی لیدانی دلتان دەتوانن لەم پاسپاردە یە ی خوارەو ھوود وەر بگرن:

* ۲۰ جار دانیشن و ھەستن، یان بو ماو ھێ خوو لە کیک لە شوئیکدا رابکەن. کاتیک رادەو ھەستن، ئۆتوماتیکی
دلتان ھینواشتر لی دەدات و بو حالەتی سروشتی دەگەریتەو.

ئىۋە چى دەكەن؟

ئايا دەزانن لە دۇخى ناچارىدا دەبىت چى بکەن؟ خوولەکانى پەرستارى مندالان، يەكیکە لە و بوارانەى مانگی سوور پیشنیازی کردووه. لەم قوناغەدا، بابەتی پیویست و بنەرەتیتان فیر دەکەن، راسپاردەکانى خوارووه یارمەتیتان دەدات تا هەموو شتیک کۆنترۆل بکەن.

۱- دەبىت ژمارە تەلەفۆنە پیویستەکان بزائن. ئەم ژمارانە لە شوینیکدا دابنن گە لە کاتی پیویستدا، بە ئاسانى بیاندۆزنەوه.

۲- دەبىت لايت و پیلە زیادەکانى لە شوینیکدا دابنن کە تەنانەت لە تاریکیشدا بتوانن بیدۆزنەوه.

۳- دەبىت کاتیک هەوا زریاناووییە، لە پەنجەرە یان شووشە دوور بکەونەوه.

۴- دەبىت بزائن کاتیک کەش و هەوا ناخۆشە، بۆ کوی دەتوانن بڕۆن. لە زۆربەى مالەکاندا، دلنیاترین شوین ژیرزەوین و کۆمۆدە.

۵- دەبىت رادیۆ بى سیم بەکار بهینن، چونکە لە دۇخى خراپى کەش و هەوادا دەکریت کارەبا بېریت. بەم شیۆهیه، رادیۆ دەتوانیت یارمەتیتان بدات تا لە دۇخى کەش و هەوا ئاگادار بن.

۶- دەبىت کاتیک بۆنى گازتان کرد، تەلەفۆن بۆ ئاگرکوژینەرەوه بکەن و بۆ مالی دراوسیکەتان بڕۆن. رەنگە نەتوانن بەم بۆنە بزائن؛ دەبىت بۆ ناسینەوهى ئەم بۆنە داواى یارمەتى لە دایک و باوکتان بکەن.

۷- دەبىت ئەو ئامیرە کارەبایانەى بەکاریان دەهینن، لە ئاو دوور بخەنەوه.

۸- دەبىت گرنگترین خالەکان لە کاتی ئاگرکەوتنەوهدا لە یاد بىت: لە مالەوه بچنە دەرەوه، بۆ هەلگرتنى هیچ شتیک رامەوهستن، لەگەل دایک و باوکتان راهیتان لەسەر رینگەکانى هەلاتن لە مالەوه بکەن.

۹- دەبىت بزائن ئەگەر لە ژووریکى پڕ لە دووکەلدا بوون، چۆن دەبىت وەک مار بخزین.

پوئیسنتان به باندج و کهلوپهلی فریاکهوتنی زیاتر هیهه؟
 کاتیگ که تهنیان، دهبیت پشت به زانیارییهکانی خوتان ببهستن
 سهبارهت به کومهکه سهرهتاییهکان. باشترین ریگه بو وهرگرتنی
 زانیاری بهشداریکردنه له خوولهکانی کومهکه سهرهتاییهکانی
 نهخوشخانهدا یان ریخراوی مانگی سووردا. نهگهر زیانتان
 بهرکهوتوووه و نازانن دهبیت چی بکهن، پهیوهندی به نورینگه
 پزیشکهکهتان یان فریاکهوتنهوه بکهن. دهتوانن لهم رینمایانه
 خوارهوه بو پاراستنی خوتان یان بریاردان لهبارهی کومهک
 وهرگرتن لهوانی ترهوه سوود وهربگرن.

ژههراوی بوون
 نهگهر بهههله شتیکتان خواردوووه که
 خواردن نهبووه، خیرا تهلهفون بو
 فریاکهوتن بکهن. بهو کهسهی
 تهلهفونهکه ههلهگریت بلین چیتان
 خواردوووه به وردی شوین
 راسپاردهکانی نهو بکهون. هیچ
 دهرمانیک بهکار مههینن،
 مهگهر نهوهی به تهلهفون
 پیت دهلین.

سووتاوی
 شوینی سووتاوی بو ماوهی پینچ
 خوولهک خیرا له ژیر ناودا رابگرن، نهک
 سههول. نهگهر سووتاوییهکه گهوره و سپی
 بیت و خونبهربوونی لهگهلهدا بیت، تهلهفون
 بو فریاکهوتن بکهن. هیچ شتیگ مهکهن به
 سووتاوییهکهدا؛ مهشی پینچ. نهگهر
 سووتاوییهکه هیشتا نازارتان دههات،
 پهیوهندی به دایک و باوکتانهوه بکهن.

جزوی ھنگ

جزوہکے بہ نیوک یان ھر شتیکی تیزی تر،
لہ بیستان دہرہینن. شوینی جزوہکے
بہ ٹاو و سابوون بشورن. سہھول یان
کیسہیک ٹاوی ساردی لہسہر دابینن
تاٹازار و ٹاوساویہکے نہمینیت.

تا

ئگہر پیتان وایہ تاتان ھہیہ، پھیوہندی
بہ دایک و باوکتانہوہ بگن. خوارینہوہی
فیتک بخونہوہ، (ٹاویان شہرہت) بی
ئوہی مؤلت لہ دایک و باوکتان
وہر بگن، سوود لہ دەرمانی
نہھیشتنی تا وەر مہگن.

پیچخواردنی مہچہک

پارچہیک سہھول لہ خاویلیہکی ناسک
بیچن و بو ماوہی بیست خوولہک
لہسہر مہچہکتان دابینن. رابکشین.
مہچہکتان بہھوی پشتیہک یان
کورسیہکےوہ بہر زتر لہ
جہستہتان رابگن.

خنکان

مشتتان بخنہ سہر سکتان: ریک لہسہر
ناوک. مشتتان بہ دہستہکے ترتان بگن.
بہ جوولہیکے خیرا، مشتتان بہرہو سہر
و ناوہوہی سکتان بکیشن. ئم کارہ
تا کاتیک ھوکاری خنکانہک لہ دہمتان
دیتہ دەرہوہ، ئنجام بدن، پاشان
تہلہفون بو فریاکوتن و دایک و
باوکتان بگن.

برین

پارچہ قوماشیکی خاوین بخنہ سہر
براویہکے تا خوینہربوونہکے راوہستیت.
شوینی براویہکے بہ ٹاوی گہرم و
سابوون بشورن. بہ بانج بیچن. ئگہر
جیدی بو، تہلہفون بو دایک و باوکتان
یان فریاکوتن بگن.

خوینہربوونی لوت

دانشن و سہرتان بہرہو پیشوہ رابگن.
بہشہ نہرمہکے لوتتان بگن و فشاری
لی بگن تا خوینہکے راوہستیت. ئگہر
خوینہربوونہکے بہردہوام بو دووبارہ
فشار بخنہ سہری و رایگن. ئگہر
کاریگہر نہبوو، دایک و باوکتان یان
فریاکوتن ناگادار بگنہوہ.

ئارام بن.. هه موو شتیک له ژیر کونترۆلی ئیوه دایه

ئیه دهزانن کاتیك له ماله وه به ته نیان، چ شتیک ده بیته هوی ئارامی و متمانه به خۆبوونتان. چ شتیک؟ ئیه که سیکتان هیه که ده توانن پشتی پی ببهستن؛ ئه ویش کهس نییه، جگه له خودی خۆتان.

خۆزگەم بە خۆتان

a smart
a girl's guide to
**staying
home alone**

Author: Dottie Raymer   Illustrator: Lauren Scheuer
Translator: serwer omer

NEW EDITION

A SMART GIRL'S GUIDE TO
**STAYING
HOME ALONE**

ئەم كىتەپ، رېنمايه كه بۇ بەرز كوردنه وهى
متمانە به خۆبوون و كونترول كوردنى
هه موو شتىك له كاتى ته نياييدا.
جياوازى نيه،
سه عاتىك به ته نيا بين يان يهك رۆژ.